

INCLUSIGARDENS UČNI NAČRT

Zeleni palec gor za učenje!

Sofinancira
Evropska unija

IncludiGardens

2024-1-SI01-KA210-ADU-000244829

Učni načrt InclusiGardens

Spletna različica dokumenta
je na voljo **tukaj**.

Delite svoje povratne informacije
tukaj.

Zeleni palec gor za učenje!

Impressum

Naslov	Učni načrt InclusiGardens: Zeleni palec gor za učenje!
Povzetek	Učni načrt je celovit program usposabljanja, zasnovan za opremljanje ranljivega mestnega prebivalstva z veščinami za trajnostno življenje in socialno vključenost. Združuje vse rezultate projekta – vključno z e-priročnikom, e-kuharico in strategijami gamifikacije – in ponuja celostno učno izkušnjo, ki poudarja praktične dejavnosti v stvarnih okoljih mikro vrtov. Učni načrt, potrjen s pilotnimi delavnicami s ciljnim skupinami, je brezplačen in odprt vir, ki je na voljo v več jezikih, kar zagotavlja, da je zelo relevanten, dostopen in prilagojen specifičnim potrebam odraslih učečih.
Datum objave	Maj 2026
Avtor objave	Pučko otvoreno učilište Čakovec (Hrvaška)
Sodelavci publikacije	Društvo za permakulturo Slovenije (Slovenija) eVRgreen Studio (Nizozemska)

Informacije o projektu

Naslov	InclusiGardens: Digitalne in trajnostne poti do socialne vključenosti prek urbanega vrtnarjenja
Kratika	InclusiGardens
Referenčna številka	2024-1-SIO1-KA210-ADU-000244829
Shema financiranja	Erasmus+ KA210-ADU
Trajanje projekta	1. 12. 2024 – 31. 5. 2026 (18 mesecev)
Skupni proračun	60.000,00 €
Spletna stran projekta	inclusigardens.pou-cakovec.hr
Prijavitelj projekta	Društvo za permakulturo Slovenije (Slovenija)
Projektni partnerji	Pučko otvoreno učilište Čakovec (Hrvaška) eVRgreen Studio (Nizozemska)

Izjava o omejitvi odgovornosti

Financiranje EU	Financirano s strani Evropske unije. Vendar pa so izražena stališča in mnenja izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Centra Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja – CMEPIUS. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli sredstva.
Avtorske pravice	Ta publikacija je javno dostopna pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva (CC BYNC 4.0).
Pripis avtorstva	Zunanji viri in gradiva, uporabljena pri izdelavi tega dokumenta, so na voljo tukaj .

Vsebina

Kako uporabljati ta dokument	1
Navodila za uporabo tega dokumenta brez povezave.....	2
Navodila za uporabo tega dokumenta na spletu	2
Učni načrt	3
Uvod.....	4
Navodila za izvajanje tega učnega načrta.....	5
Modul 1: Uvod v mikro vrtnarjenje in trajnostno urbano načrtovanje	6
1.1. Osnove permakulture in trajnosti.....	8
1.2 Vrste mikro vrtov v urbanem okolju	9
1.3 Prvi koraki pri gojenju na mikro vrtovih	10
Zaključek refleksije.....	11
Modul 2: Notranji mikro vrtovi in rastline na doseg roke.....	12
2.1. Rastline na okenski polici.....	14
2.2. Kalčki, mikrozelenjava in zelišča	15
2.3. Oskrba, izzivi in najboljše prakse.....	16
Zaključek refleksije.....	17
Modul 3: Balkon, oblikovanje in gamifikacija vrta	18
3.1. Zasnova balkonskega vrta	20
3.2 Koledar setve in žetve	21
3.3. Gamifikacija vrtnarjenja	22
Zaključek refleksije.....	22
Modul 4: Skupnostni vrtovi in vrt kot družbeno orodje	24
4.1. Vrste skupnostnih vrtov	26
4.2. Vloga in koristi vrtov za skupnost.....	27
4.3. Gozdni vrt ("gozd hrane").....	28
Zaključek refleksije.....	29

Modul 5: Kompostiranje, kuhanje brez odpadkov in osebni akcijski načrt.....	30
5.1 Koncepti brez odpadkov in kompostiranje.....	32
5.2 Kuhanje brez odpadkov z e-kuharsko knjigo	33
5.3. Izdelava osebnega akcijskega načrta	34
Zaključek refleksije.....	34
Priloga I: Delovni materiali	35
Izloček: Temeljna načela permakulture (1.1.)	35
Delovni list: Moj načrt vrta (1.3.)	36
Navodila za uporabo: Priprava kozarca za kaljenje (2.2.).....	37
Navodila za uporabo: Postavitev pladnja za mikrozelenjavo (2.2.)	38
Diagram: Izbor »sanjske ekipe« za sobne rastline (2.1.).....	40
Delovni list: Predloga za načrtovanje balkonskega vrta (3.1.)	42
Delovni list: Moja prva vrtnarska misija (3.3.)	45
Karte za igranje vlog: Profili članov skupnosti (4.2.).....	46
Vir aktivnosti: Igra sortiranja kompostiranja (5.1.).....	47
Delovni list: Moj osebni akcijski načrt (5.3.)	48
Priloga II: Prototipi resnih iger.....	49
Spletne igre razvite s pomočjo metode <i>Vibe coding</i>	50
Fizična igra: Čudeži na okenski polici.....	57
Smernice za izvajanje za moderatorje	61
Praktični pogled in pedagoška sinteza	63

**Kako
uporabljati ta
dokument**

Navodila za uporabo tega dokumenta brez povezave

Ta učni načrt je strukturiran v pet ločenih modulov, od katerih vsak vsebuje tri lekcije, ki vodijo jasno in postopno učno pot. **Kazalo vsebine** se nahaja na začetku dokumenta in je povezano s hiperpovezavo, ki vam omogoča, da kliknete kateri koli naslov modula ali lekcije, da se pomaknete neposredno do tega razdelka v dokumentu. Če želite hitro najti določene ključne besede, dejavnosti ali koncepte, lahko uporabite vgrajeno funkcijo iskanja bralnika dokumentov (običajno Ctrl+F v sistemu Windows in ⌘ +F v sistemu macOS in drugih napravah Apple). Glavna prednost te različice brez povezave je njena zanesljivost in dostopnost, kar zagotavlja, da jo lahko uporabite za pripravo in izvajanje delavnic v katerem koli okolju, tudi na lokacijah brez stabilne internetne povezave. Različica brez povezave (datoteka PDF) vam omogoča tudi tiskanje. Vendar pa zaradi trajnostnih in okoljskih razlogov toplo priporočamo, da ta dokument tiskate varčno, če sploh.

Navodila za uporabo tega dokumenta na spletu

Za bolj interaktivno izkušnjo je spletna različica tega učnega načrta na voljo na spletni strani projekta InclusiGardens. Spletna platforma ponuja **izboljšano navigacijo**, kar omogoča enostavno preklapljanje med moduli in dostop do sorodnih virov iz e-orodij in e-kuharice. Vključuje tudi **funkcije dostopnosti**, kot so možnosti za prilagajanje velikosti in kontrasta besedila, izbira pisave prijazne disleksiji, uporaba bralnika zaslona itd., da se bolje prilagodi vsem učečim. Poleg tega so vse zunanje povezave in digitalni obrazec za povratne informacije v spletni različici v celoti funkcionalni, kar zagotavlja bolj povezano in integrirano izkušnjo, tako za trenerje kot za udeležence.

Učni načrt

Uvod

Dobrodošli v **učnem načrtu InclusiGardens!**

Ta program je posebej razvit za učitelje, vzgojitelje in moderatorje na področju izobraževanja odraslih, ki delajo z različnimi učečimi, vključno s tistimi iz ranljivih ali marginaliziranih skupin. Učni načrt prevaja načela in prakse iz **e-priročnika projekta InclusiGardens** o trajnostnem urbanem mikro vrtnarjenju in **e-kuharice brez odpadkov** v zanimivo, praktično učno izkušnjo. Zasnovan je kot samostojen program usposabljanja, kjer so v okviru srečanj zagotovljene vse potrebne informacije. Da bi bil učni proces bolj zanimiv in motivacijski, ta učni načrt uvaja temeljne **strategije gamifikacije in potencialne scenarije**, razvite v okviru projekta InclusiGardens. Ta okvir postavlja temelje za prihodnje resne igre, hkrati pa trenutno izobraževalno pot spreminja v vrsto nagrajujočih izzivov.

Glavni cilj tega učnega načrta je opolnomočiti mestne prebivalce, zlasti tiste, ki so morda brezposelni, imajo nizke dohodke ali se soočajo s socialno izključenostjo, s praktičnimi veščinami in samozavestjo za pridelavo lastne hrane v majhnih urbanih prostorih. S prakso mikro vrtnarjenja si program prizadeva izboljšati dostop do sveže, zdrave hrane, spodbujati okoljsko trajnosten način življenja in krepiti vezi v skupnosti. Za izobraževalce odraslih ta učni načrt služi kot orodje za spodbujanje ključnih kompetenc, kot so osebno opolnomočenje, socialna vključenost in okoljska skrb med učečimi.

Učni načrt je strukturiran progresivno, da bi **odraslim udeležencem zagotovil podporno in opolnomočujočo učno pot.** Temelji na pedagoškem načelu, da se začne z majhnimi koraki, da se okrepi samozavest in ohrani motivacija. Moduli vodijo udeležence od temeljnih konceptov do praktične uporabe, začnši z najpreprostejšim izhodiščem, notranjim vrtom na okenski polici, preden se premaknejo k vrtnarjenju na balkonu in sčasoma k sodelovalnim skupnostnim prostorom. Vsaka lekcija gradi na prejšnji in učence pripravlja na uspešen in prijeten podvig v urbano vrtnarjenje, hkrati pa vzgojiteljem zagotavlja jasen, učinkovit in prilagodljiv učni okvir. Ta struktura namerno vključuje časovno fleksibilnost, ki trenerjem omogoča, da podaljšajo ali skrajšajo dejavnosti, da bi zadostile različnim hitrostim učenja, interesom in potrebam svojih udeležencev.

Učni načrt je bil zasnovan za prijetno, izobraževalno in izpolnjujočo učno pot, ki vodi do tega, da vsi vpleteni pokažejo **navdušenje nad učenjem!**

Navodila za izvajanje tega učnega načrta

Ta učni načrt je zasnovan za **praktično izvedene delavnice**, kjer je izkustveno učenje ključnega pomena. Vloga trenerja je voditi dejavnosti, spodbujati podporno skupinsko dinamiko in zagotavljati individualno vodenje. Ključni dejavniki vključujejo pripravo fizičnega prostora z razporeditvijo miz za sodelovanje, zagotavljanje, da so vsi materiali, kot so zemlja, lonci in natisnjeni delovni listi, predhodno organizirani v komplete za vsakega udeleženca, ter uporabo vizualnih pripomočkov, kot so flip charti in primeri živih rastlin, da koncepti postanejo oprijemljivi. Trener mora dati prednost jasnim, demonstracijam v živo za vse praktične naloge in se gibati po prostoru, da bi ponudil osebno podporo, s čimer ustvari vključujoče in spodbudno vzdušje, ki učencem omogoča, da si z neposredno interakcijo z materiali in vrstniki zgradijo samozavest.

Prilagajanje tega praktičnega učnega načrta za **spletno okolje** zahteva skrbno načrtovanje, da se ohrani angažiranost in praktično učenje. Pred tečajem mora trener zagotoviti, da vsi udeleženci prejmejo potrebno gradivo, bodisi s pošiljanjem vnaprej pripravljenih kompletov bodisi s podrobnim seznamom potrebnih materialov. Usposabljanje naj se izvaja na uporabniku prijazni platformi za videokonference, vsi delovni listi in viri pa morajo biti na voljo v digitalni obliki. Trener mora prilagoditi dejavnosti za virtualni prostor z uporabo orodij, kot so sobe za skupinske razprave v majhnih skupinah, virtualne table za možgansko nevihto in visokokakovostne kamere za jasne demonstracije. Za ohranjanje interakcije naj trener pogosto uporablja ankete, funkcijo klepeta in spodbuja udeležence, da delijo svoj napredek pred kamero, s čimer praktične dejavnosti spremeni v skupno, vodeno spletno izkušnjo.

Modul 1: Uvod v mikro vrtnarjenje in trajnostno urbano načrtovanje

Ta temeljni modul udeležence seznanja z osrednjimi koncepti, ki so temelj celotnega programa. Raziskuje »zakaj« stoji za urbanim vrtnarjenjem in ga povezuje z osebnim blagostanjem, odpornostjo skupnosti in okoljsko trajnostjo. Udeleženci se bodo seznanili z etikami in načeli permakulture kot načrtovalske filozofije za ustvarjanje učinkovitih in harmoničnih sistemov. Modul se zaključi s praktičnim načrtovanjem, kjer udeleženci s strukturiranim postopnim postopkom opazujejo svoje osebno okolje in ustvarijo realističen načrt za svoj prvi mikro vrt, pri čemer zagotovijo, da je zasnova prilagojena njihovemu specifičnemu prostoru, virom in ciljem.

Načrt modulov

Naslov modula	Uvod v mikro vrtnarjenje in trajnostno urbano oblikovanje
Oblika	3 lekcije + dnevni zaključek
Cilj modula	Do konca tega modula bodo udeleženci razumeli temeljna načela permakulture, prepoznali različne vrste urbanih mikro vrtov in bili sposobni ustvariti temeljni načrt za svoj vrtni prostor.
Učni izidi	Po zaključku bodo učenci sposobni: - Definirajte tri temeljna etična načela permakulture in za vsako navedite primer iz resničnega sveta. - Razlikujte med notranjimi, balkonskimi in skupnostnimi mikro vrtovi ter navedite ključne prednosti vsakega od njih. - Za izdelavo predhodnega načrta vrta uporabite prvih pet korakov strukturiranega procesa oblikovanja (GOBRADIME).
Vključenost in nastanitev	<ul style="list-style-type: none"> • Trenerji naj uporabljajo jasen in preprost jezik ter se izogibajo tehničnemu žargonu. • Ključni koncepti in delovni listi bi morali biti na voljo v tiskani obliki za učence, ki so manj navajeni na digitalna orodja (če je potrebno). • Za individualne in skupinske dejavnosti je treba zagotoviti dovolj časa, da se učenci lahko udeležujejo s svojim tempom in da se zagotovi spodbudno in neprisiljeno okolje.
Ocenjevanje in vrednotenje	Razumevanje bo ocenjeno z aktivnim sodelovanjem v skupinskih razpravah, praktičnimi načrtovalskimi dejavnostmi in končno predstavitvijo preprostega vrtnega načrta.

Viri in materiali	Projektor, bela tabla ali flip chart, flomastri, gradiva s ključnimi pojmi, delovni list »Moj načrt vrta« in izbrani priročniki, prirejeni iz e-priročnika (Modul 1).
Izobraževalna načela	Na učenca osredotočen pristop, učenje skozi prakso, učenje na podlagi problemov, reflektivna praksa in uporaba znanja v osebnem kontekstu.
Oblike in metode dela	Razprava v celotni skupini, individualno delo, sodelovanje v majhnih skupinah, praktične dejavnosti načrtovanja.
Uporaba tehnologije v razredu	Projektor bo uporabljen za prikaz slik, ključnih konceptov in preprostih vodnikov, prilagojenih iz e-Priročnika.

1.1. Osnove permakulture in trajnosti

Cilji lekcije	Udeleženci se bodo seznanili s tremi temeljnimi etikami permakulture. Znali bodo opredeliti »krožnost« in »odpornost« v urbanem kontekstu.
Oblike dela	Razprava v celotni skupini in v majhni skupini.
Metode dela	Interaktivno predavanje, brainstorming, analiza primerov iz resničnega sveta.
Učni pripomočki	Bela tabla, flomastri, projektor, preprosti izročki, prirejeni iz e-priročnika (Modul 1).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
Uvod Trener začne z zanimivim vprašanjem: »Kaj za vas pomeni trajnostno življenje v mestu?« Trener nato predstavi citat: »Posaditi vrt pomeni verjeti v jutri,« da bi ustvaril optimističen ton in povabil k kratkemu pogovoru.	Udeleženci delijo svoje osebne definicije in primere urbane trajnosti.
Glavni del Trener predstavi permakulturo kot načrtovalsko filozofijo, ki posnema naravne ekosisteme. Tri temeljne etike so razložene preprosto: <ol style="list-style-type: none"> 1. Skrb za Zemljo: Negovanje planeta. 2. Skrb za ljudi: Podpiranje drug drugega. 3. Pravična delitev: Delitev presežnih virov. Trener pojasnjuje, da so to vodila, poleg permakulturnih načel, za ustvarjanje odpornih in samozadostnih sistemov, ne le vrtov.	Udeleženci poslušajo razlago. V majhnih skupinah si zamislijo en lokalni primer za vsako etiko (npr. program recikliranja v skupnosti za skrb za Zemljo, sosedska straža za skrb za ljudi, javno sadno drevo za pošteno delitev).
Zaključek Trener vsako skupino povabi, da deli enega od svojih primerov. Učna ura se zaključi z vprašanjem: "Kako lahko uporabimo te tri etike, ko začnemo oblikovati lastne majhne vrtove?"	Vsaka skupina predstavi primer. Udeleženci razmislijo o tem, kako so te etike neposredno povezane z vrtnarjenjem.

1.2 Vrste mikro vrtov v urbanem okolju

Cilji lekcije	Udeleženci bodo znali prepoznati vsaj tri vrste urbanih mikro vrtov. Razumeli bodo glavne prednosti in omejitve vsake vrste.
Oblike dela	Razprava v celi skupini in v majhni skupini.
Metode dela	Vizualna analiza, skupno ustvarjanje seznamov, skupinska predstavitev.
Učni pripomočki	Projektor s slikami raznolikih vrtov, papir za flip chart, flomastri, poenostavljene informacije iz e-priročnika (Modul 1).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener prikazuje navdihujoče slike iz e-priročnika, ki predstavljajo tri različne vrste vrtov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V zaprtih prostorih (okenska polica), • Balkon (zabojnik) in • Skupnost (skupna parcela). <p>Trener vpraša: "Kateri od teh prostorov se vam trenutno zdi najbolj dosegljiv?"</p>	<p>Udeleženci si ogledajo slike in delijo svoje prve vtise in preference.</p>
<p>Glavni del</p> <p>Vodja usposabljanja na kratko predstavi vsako vrsto vrta z uporabo preprostih opisov iz e-priročnika (npr. »Notranji vrtovi ponujajo hitre rezultate«, »Balkonski vrtovi zagotavljajo več ustvarjalnega prostora«, »Skupnostni vrtovi spodbujajo sodelovanje«).</p> <p>Udeleženci so razdeljeni v tri skupine, pri čemer je vsaki dodeljena ena vrsta vrta.</p>	<p>Udeleženci v svojih skupinah ustvarijo seznam z dvema stolpcema: »Prednosti« in »Omejitve«. Upoštevajo dejavnike, kot so stroški, potreben prostor, vložek časa in potencialni donos za dodeljeno vrsto vrta.</p>
<p>Zaključek</p> <p>Trener vodi »sprehod po galeriji«, kjer si skupine lahko ogledajo sezname druga druge. Sledi razprava celotne skupine o tem, katera vrsta vrta se jim zdi najbolj primerna za njihove osebne okoliščine in zakaj.</p>	<p>Udeleženci pregledajo ugotovitve drugih skupin. Prispevajo k razpravi in izrazijo, katera vrsta vrta se najbolje ujema z njihovimi individualnimi okoliščinami.</p>

1.3 Prvi koraki pri gojenju na mikro vrtovih

Cilji lekcije	Udeleženci se bodo naučili prvih petih korakov procesa strukturiranega načrtovanja vrta (GOBRADIME). Te korake bodo uporabili za ustvarjanje preprostega, idejnega načrta za svoj prostor.
Oblike dela	Skupinska razprava, individualno delo in deljenje izkušenj v partnerskem okolju.
Metode dela	Vodeno poučevanje, izpolnjevanje delovnega lista, medsebojne povratne informacije.
Učni pripomočki	Projektor, delovni list »Moj načrt vrta«, pisala in vizualni pripomočki iz e-priročnika (Modul 1).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener poudarja, da je premišljeno načrtovanje ključ do uspešnega in sproščenega vrtnarjenja. Okvir GOBRADIME je predstavljen kot preprost »načrt za vaš vrt«.</p>	<p>Udeleženci prejmejo delovni list "Moj načrt vrta".</p>
<p>Glavni del</p> <p>Trener vodi udeležence skozi delovni list in obravnava vsak korak na podlagi metodologije e-priročnika:</p> <ol style="list-style-type: none"> Cilji: "Kaj želite, da vam nudi vaš vrt?" (npr. sveža zelišča za kuhanje, sproščujoč zeleni prostor). Opazovanje: »Postanite detektiv v svojem domu.« Udeležence pozovemo, naj upoštevajo izpostavljenost soncu, vzorce vetra in dostop do vode. Meje: »Bodite realni glede svojih omejitev.« To vključuje čas, proračun in morebitna pravila najemodajalca ali gradnje. Viri: »Kaj lahko uporabljate brezplačno?« Trener spodbuja k razmišljanju o recikliranju predmetov, kot so jogurtovi lončki ali škatle za jajca. 	<p>Udeleženci izpolnijo svoje delovne liste in razmislijo o svojem osebnem okolju in omejitvah. S pomočjo priložene tabele izberejo ustrezno vrsto vrta in delijo svoje začetne misli s partnerjem.</p>

<p>5. Analiza: »Poveži pike.« Priložena je preprosta tabela, ki pomaga uskladiti njihova opažanja in meje z ustrezno vrsto vrta.</p>	
<p>Zaključek Trener prosi nekaj udeležencev, da delijo en ključni vpogled ali odločitev iz svojega procesa načrtovanja.</p>	<p>Udeleženci delijo poudarke svojega načrta, na primer: »Spoznal sem, da je notranji zeliščni vrt najboljša izbira za moj natrpan urnik.«</p>

Zaključek refleksije

Vprašanje za refleksijo: Kaj sem se danes naučil/a?

Dejavnost: Udeleženci v majhnih skupinah predstavijo svoje delovne liste »Moj načrt za vrt«. Vsak udeleženec deli svoj primarni cilj in izbrano vrsto vrta ter na kratko utemelji. To utrdi učenje dneva in gradi občutek skupnega namena.

Modul 2: Notranji mikro vrtovi in rastline na doseg roke

Ta modul prehaja iz teorije v prakso in se osredotoča na najbolj dostopno izhodišče: notranji vrt. Zasnovan je tako, da je zelo izkustven in učencem omogoča takojšnje, oprijemljive rezultate za krepitev samozavesti. Udeleženci se bodo naučili praktičnih veščin, potrebnih za gojenje hitro rastočih kalčkov in mikrozelenjave, sajenje običajnih zelišč in celo ponovno gojenje zelenjave iz kuhinjskih ostankov. Lekcije zajemajo tudi osnovno nego rastlin, odpravljanje pogostih težav in preproste tehnike razmnoževanja, s čimer učence opolnomočijo s temeljnim znanjem, da bodo njihove nove sobne rastline uspevale.

Načrt modulov

Naslov modula	Notranji mikro vrtovi in rastline na doseg roke
Oblika	3 lekcije + dnevni zaključek
Cilj modula	Udeleženci se bodo naučili gojiti kalčke, mikrozelenjavo in zelišča v zaprtih prostorih. Znali bodo vzpostaviti preprost notranji vrt, prepoznati pogoste težave in razumeti osnovno nego rastlin.
Učni izidi	Po zaključku bodo učenci sposobni: - Uspešno postaviti kozarec za kaljenje in pladenj za mikrozelenjavo. - Sadiko zelišč pravilno posaditi v lonček in začeti postopek ponovne rasti ostankov zelenjave. - Navesti vsaj dve pogosti težavi s sobnimi rastlinami in predlagati rešitev. - Prikazati preprost način razmnoževanja rastlin, kot je na primer odvzem stebelnega potaknjenca.
Vključenost in nastanitev	<ul style="list-style-type: none"> • Trenerji morajo zagotoviti jasne, podrobne demonstracije za vse praktične dejavnosti. • Gradiva je treba vnaprej organizirati, da se zagotovi dostopnost. • Učencem z motoričnimi težavami se lahko dodelijo partnerji za podporo. • Vsa navodila morajo biti podana tako ustno, kot v poenostavljenih, tiskanih priročnikih z jasnimi vizualnimi elementi (če je potrebno).
Ocenjevanje in vrednotenje	Napredek bo spremljan s praktičnimi dejavnostmi in skupinskimi razpravami. Modul se bo zaključil s predstavitvijo rastlin, ki so bile vzgojene med delavnico.
Viri in materiali	Kozarci za kaljenje, pladnji za mikrozelenjavo, zemlja, semena (npr. lucerna, redkev, bazilika), razpršilne steklenice, majhni lončki, poenostavljeni vodniki iz e-priročnika (modul 2).

Izobraževalna načela	Izkustveno učenje (učenje preko dela), aktivno sodelovanje, opazovalno učenje in reševanje problemov.
Oblike in metode dela	Demonstracije, individualno praktično delo, sodelovanje s partnerji, skupinske diskusije.
Uporaba tehnologije v razredu	Za prikaz jasnih slik in preprostih grafikonov iz e-priročnika bo uporabljen projektor.

2.1. Rastline na okenski polici

Cilji lekcije	Udeleženci bodo znali izbrati primerna zelišča, zelenje in sobne rastline za gojenje v zaprtih prostorih. Razumeli bodo zahteve glede svetlobe, vode in prostora za različne sobne rastline.
Oblike dela	Skupinska diskusija, delo v parih.
Metode dela	Analiza primerov, uporaba informacijskih grafikonov, skupno načrtovanje.
Učni pripomočki	Projektor, bela tabla, poenostavljeni informativni listi o obratu iz e-priročnika (poglavji 2.5 in 2.6).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
Uvod Trener razdeli lončke z aromatičnimi zelišči, kot sta bazilika in meta, poleg tega pa še sobne rastline, ki jih je enostavno negovati, kot je na primer pajkovka. Uvodno vprašanje je: "Kaj naredi rastlino dobro sostanovalko?" To sproži razpravo o prednostih sobnih rastlin.	Udeleženci se pogovarjajo o rastlinah, delijo svoje poznavanje in preference. Pogovarjajo se o pozitivnih vidikih posedovanja rastlin doma.
Glavni del Vodja usposabljanja predstavi poenostavljene tabele iz e-priročnika, ki podrobno opisujejo zahteve glede nege zelišč, listnate zelenjave in sobnih rastlin. Poudarjene so ključne informacije, kot so potrebe po svetlobi (npr. visoka sončna svetloba za baziliko v primerjavi s šibko svetlobo za cvetno rastlino) in varnost hišnih ljubljencev. Udeleženci so nato razdeljeni v manjše skupine.	Udeleženci v svojih skupinah uporabijo grafikone in načrte vrta iz 1. modula, da izberejo »sanjsko ekipo« treh rastlin za svojo okensko polico. Svoje izbire utemeljijo na podlagi domačega okolja, osebnih ciljev in ključnih varnostnih vidikov (npr. »Za pripravo čaja sem izbral meto, pothosu pa sem se izognil, ker si stanovanje delim z mačko«).
Zaključek Vsaka skupina predstavi svojo "sanjsko ekipo" drugim skupinam in pojasni razloge za svojo izbiro.	Skupine predstavijo svoje izbrane rastline. Udeležence spodbujamo, da postavljajo vprašanja in dajejo predloge drugim skupinam.

2.2. Kalčki, mikrozelenjava in zelišča

Cilji lekcije	Udeleženci se bodo naučili postopka gojenja kalčkov v kozarcu in mikrozelenjave v pladnju. Vadili bodo sajenje majhne rastline zelišč in se naučili, kako ponovno vzgojiti zelenjavo iz kuhinjskih ostankov.
Oblike dela	Demonstracija, skupinsko kolobarjenje, individualno sajenje.
Metode dela	Praktična delavnica.
Učni pripomočki	Kozarci, pladnji, zemlja, semena (lucerna, redkev), majhne rastline bazilike, ostanki mlade čebule, razpršilne steklenice, navodila, prirejena iz e-priročnika (poglavja 2.1, 2.2 in 2.5).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener ponudi vzorce svežih kalčkov in mikrozelenjave, ter jih opiše kot "super hitre prigrizke" in "drobne rastline z močnim okusom". Predstavi tudi baziliko in ostanke mlade čebule za dnevne aktivnosti.</p>	<p>Udeleženci poskusijo vzorce in komentirajo okuse. Pregledajo materiale za delavnico.</p>
<p>Glavni del</p> <p>Trener postavi tri delovne postaje. Udeleženci so razdeljeni v tri skupine, ki se izmenjujejo na vsaki postaji.</p> <ul style="list-style-type: none"> Postaja 1 (kalčki): Na voljo je vodnik za gojenje kalčkov v kozarcu. Trener poudari poglavje »Varnost na prvem mestu!« glede sanitarij. Postaja 2 (mikrozelenjava): Na voljo je vodnik za gojenje mikrozelenjave v pladnju. Trener na projektorju (ali na zaslonu) prikazuje vizualne pripomočke visoke ločljivosti, ki jasno ločujejo med zdravimi koreninskimi dlačicami in plesnijo. Postaja 3 (zelišča in ostanki): Vsak udeleženec posadi svojo baziliko in ostanke mlade čebule položi v vodo, da ponovno zrastejo. 	<p>Udeleženci se na vsaki postaji vključijo v praktične dejavnosti, pri čemer vzgajajo kalčke, mikrozelenjavo, lončnice in projekte ponovne vzgoje.</p>
<p>Zaključek</p> <p>Trener na hitro pregleda navodila za nego na domu iz e-priročnika.</p>	<p>Udeleženci označijo svoje projekte, ki jih bodo odnesli domov, in postavijo morebitna zadnja vprašanja glede nege.</p>

2.3. Oskrba, izzivi in najboljše prakse

Cilji lekcije	Udeleženci se bodo naučili prepoznati in odpraviti pogoste težave s sobnimi rastlinami. Spoznali bodo tri preproste metode za razmnoževanje novih rastlin iz obstoječih.
Oblike dela	Predstavitvev, skupinska diskusija, seja vprašanj in odgovorov.
Metode dela	Analiza primerov, demonstracija v živo, skupno reševanje problemov.
Učni pripomočki	Žive rastline (npr. potos, pajkovka), kozarci z vodo, majhni lončki z zemljo, čist nož, bela tabla, flomastri, navodila- prirejena iz e-priročnika (razdelki 2.2, 2.6, 2.9).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener prikaže slike rastlin, ki kažejo pogoste težave (rumeni listi, dolgonoga stebela, pepelasta plesen) in vpraša: "Kaj nam te rastline poskušajo povedati?"</p>	<p>Udeleženci opazujejo slike in postavljajo hipoteze o možnih vzrokih težav z rastlinami.</p>
<p>Glavni del</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reševanje problemov: S pomočjo vodnikov iz e-priročnika trener razpravlja o pogostih težavah, kot so prekomerno/premalo zalivanje, nezadostna svetloba in škodljivci. • Predstavitvev razmnoževanja: Trener prikazuje tri preproste metode razmnoževanja iz e-priročnika: <ul style="list-style-type: none"> ○ stebelni potaknjenci v vodi (z uporabo korena), ○ listni potaknjenci (razlaga postopka za sukulente) in ○ razmnoževanje s poganjki (z uporabo "mladičev" pajkovke). • Najboljši nasveti: Trener deli ključne nasvete, kot je: "Lonci morajo imeti drenažne luknje." 	<p>Udeleženci se vključijo v razpravo o reševanju problema. Pozorno spremljajo demonstracijo in postavljajo vprašanja za razjasnitev situacije in izziva.</p>
<p>Zaključek</p> <p>Trener poudari idejo, da je »izguba« rastlin naraven del učnega procesa. Seja se zaključi z odprtimi vprašanji in odgovori.</p>	<p>Udeleženci postavijo vsa preostala vprašanja o svojih lastnih rastlinah ali projektih delavnice.</p>

Zaključek refleksije

Vprašanje za razmislek: Kako izgleda moj idealen vrt na okenski polici?

Dejavnost: Udeleženci izvedejo majhno »predstavitev in pripoved« s kalčki, mikrozelenjavo in zelišči, ki so jih vzgojili. Svojim vrstnikom razložijo navodila za vzpostavitev in nego, kar služi kot praktičen pregled dneva pouka.

Modul 3: Balkon, oblikovanje in gamifikacija vrta

Ta modul, ki gradi na znanjih, pridobljenih pri vrtnarjenju v zaprtih prostorih, razširja učno okolje na balkon. Ta prostor uvaja nove spremenljivke, kot so vreme, sezonskost in potreba po bolj kompleksnih rešitvah za posode. Udeleženci se bodo vključili v ustvarjalni proces načrtovanja in načrtovali postavitev, ki bo z uporabo tehnik varčevanja s prostorom kar najbolje izkoristila potencial njihovega balkona. Ključni poudarek je na razumevanju sezonskega koledarja za sajenje in obiranje. Za povečanje motivacije in angažiranosti modul uvaja koncept gamifikacije, ki udeležence vodi k temu, da svojo vrtnarsko pot oblikujejo kot vrsto zabavnih, dosegljivih misij in izzivov.

Načrt modulov

Naslov modula	Balkon, oblikovanje in gamifikacija vrta
Oblika	3 lekcije + dnevni zaključek
Cilj modula	Udeleženci bodo znali ustvariti preprosto zasnovo za balkonski vrt, razumeti osnovni sezonski koledar sajenja in zasnovati ustvarjalne načine za gamifikacijo svoje vrtnarske izkušnje.
Učni izidi	Po zaključku bodo učenci sposobni: - Narisati preprosto, funkcionalno postavitev balkonskega vrta, ki vključuje vsaj dve tehniki za varčevanje s prostorom. - S priloženo tabelo določiti primeren čas sajenja treh različnih vrst zelenjave. - Definirati koncept gamifikacije in ustvarite osebno "vrtnarsko misijo" z jasnim ciljem.
Vključenost in nastanitev	<ul style="list-style-type: none"> • Načrtovalska dejavnost se mora osredotočiti na ustvarjalnost in ne na umetniške spretnosti; na voljo morajo biti predloge in tehnični propomočki-ravnila, svinčniki. • Koledarska dejavnost naj uporablja poenostavljene, vizualne grafikone. • Pri možganski nevihti o gamifikaciji mora trener zagotoviti, da so vse ideje cenjene, in spodbuditi sodelovanje tišjih učencev, tako da se najprej dela v majhnih skupinah.
Ocenjevanje in vrednotenje	Napredek bo ocenjen preko načrtovalskih aktivnosti, načrtovanjem koledarja in skupinskimi razpravami. Modul se bo zaključil z udeleženci, ki predstavijo svoj načrt balkona, časovnico sajenja rastlin in svojo »prvo vrtnarsko misijo«.

Viri in materiali	Velik papir za risanje, markerji, ravnila, različne vrste loncev (terakotni, plastični, vrečke iz blaga), priročniki, prilagojeni iz e-priročnika (modul 3), in viri o gamifikaciji (npr. delovni listi za ustvarjanje misij, predloge idej za značke).
Izobraževalna načela	Kreativno izražanje, razvoj praktičnih veščin, sezonsko načrtovanje in inovativne strategije sodelovanja (gamifikacija).
Oblike in metode dela	Skupinska diskusija, individualno načrtovalsko delo, razprava med vrstniki, sprehod po galeriji.
Uporaba tehnologije v razredu	Projektor za prikazovanje navdihujočih slik in preprostih grafikonov iz e-priročnika.

3.1. Zasnova balkonskega vrta

Cilji lekcije	Udeleženci bodo narisali preprosto postavitev za balkonski vrt. Spoznali bodo tehnike varčevanja s prostorom in izbiro ustreznih posod.
Oblike dela	Skupinska diskusija, individualno risanje, povratne informacije vrstnikov.
Metode dela	Praktična načrtovalska delavnica, medsebojni pregled (ogled galerije).
Učni pripomočki	Velik papir, markerji, ravnila, fizični primeri različnih loncev, navodila prirejena iz e-priročnika (razdelki 3.3, 3.4 in 3.5).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
Uvod Trener pokaže navdihujoče fotografije balkonskih vrtov iz e-priročnika in udeleženca spodbudi, naj se spomni svojih vrtnih načrtov iz 1. modula. Postavlja se vprašanje: "Kako lahko omejitev, kot je majhen prostor, spremenimo v načrtovalsko priložnost?"	Udeleženci pregledajo svoje zapiske iz 1. modula in razmislijo o njihovi uporabi za balkon. Skupijo si en izziv (npr. "Moj balkon je zelo ozek").
Glavni del Trener vodi delavnico načrtovanja, na kateri predstavi ideje za varčevanje s prostorom iz e-priročnika, kot so vertikalni sadilniki, lonci z ograjami in oporne letve. Predstavljen je preprost "vodnik za lonce", ki pojasnjuje izbiro posod (npr. vrečke iz blaga za krompir, terakota za rožmarin).	Udeleženci na velikem papirju ustvarijo preprost tloris svojega (ali namišljenega) balkona. Vključiti morajo vsaj dve tehniki za varčevanje s prostorom in označiti vrste posod, ki bi jih uporabili.
Zaključek Trener organizira "sprehod po galeriji", kjer so vsi modeli razstavljeni na stenah.	Udeleženci krožijo, si ogledujejo načrte drug drugega in puščajo pozitivne komentarje ali vprašanja na samolepilnih listkih.

3.2 Koledar setve in žetve

Cilji lekcije	Udeleženci bodo razumeli, kako sezonskost in vreme vplivata na čas sajenja. Naučili se bodo uporabljati preprost koledar za načrtovanje vrtnarskih opravil.
Oblike dela	Skupinska razprava, individualno načrtovanje.
Metode dela	Analiza primera, interpretacija grafikonov, načrtovanje dejavnosti.
Učni pripomočki	Projektor, bela tabla, grafikoni iz e-priročnika (poglavji 3.2 in 3.6).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
Uvod Trener vpraša: "Kdaj je idealen čas za sajenje paradižnika na prostem?" To vprašanje sproži razpravo o letnih časih in nevarnosti zmrzali.	Udeleženci delijo svoje obstoječe znanje in ideje.
Glavni del Učitelj prikaže poenostavljeno tabelo iz e-priročnika, ki prikazuje varne čase sajenja različnih vrst zelenjave glede na nočne temperature. Nato se prikaže podrobnejši letni koledar, ki z eno rastlino (npr. jagodo) ponazori celoten cikel opravil ("Sajenje", "Zalivanje", "Žetev", "Priprava na zimo").	Udeleženci iz koledarja izberejo tri različne rastline. Na preprosti časovnici narišejo ali zapišejo glavne naloge za vsako rastlino skozi vse leto.
Zaključek Trener deli "strokovne nasvete" iz e-priročnika, na primer kako ročno oprati bučke, da zagotovite pridelavo plodov.	V majhnih skupinah udeleženci delijo svoje časovnice sajenja in razpravljajo o tem, kako bi lahko sukcesijsko sajenje zagotovilo neprekinjeno letino.

3.3. Gamifikacija vrtnarjenja

Cilji lekcije	Udeleženci bodo razumeli osnovni koncept gamifikacije. Iščejo ustvarjalne načine, kako narediti svojo lastno vrtnarsko pot bolj zanimivo in podobno igri.
Oblike dela	Skupinska razprava, ustvarjalna možganska nevihta.
Metode dela	Interaktivno predavanje, seja idej.
Učni pripomočki	Bela tabla, flomastri, samolepilni listki, koncepti prilagojeni iz e-priročnika (razdelek 2.9) in projektne prijave; po izbiri – ustvarjene resne igre z vibriranjem.

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
Uvod Trener vpraša: »Kaj naredi igro prijetno?« in na tablo zapiše odgovore (npr. izzive, točke, nagrade). Pojasni se, da je cilj projekta uporaba teh elementov pri vrtnarjenju za povečanje motivacije.	Udeleženci delijo, kaj jim je pri igrah všeč.
Glavni del Trener pojasni, da ta seja služi kot uvod v koncept, pri čemer se potencialni »scenariji iger«, ustvarjeni v okviru projekta, uporabljajo kot temeljno orodje za testiranje pristopov za prihodnje resne igre. Vodena je seja brainstorminga za ustvarjanje idej za: - Misije: (npr. "Vzgojite vse nadeve za pico", "Pridelajte eno vedro komposta"). - Značke: (npr. "Junak prve žetve", "Detektiv škodljivcev"). - Ekipne naloge: (npr. "Zamenjaj rastlino s sosedom", "Deli fotografijo vrta na spletu"). Izbirna dejavnost: Demo beta različice resnih iger, kodiranih z vibriranjem, ustvarjenih v okviru projekta InclusiGardens.	Udeleženci delajo v majhnih skupinah z lepljivimi listki, da bi ustvarili čim več ustvarjalnih idej. Svoje ideje objavijo na beli tabli.
Zaključek Trener prosi vsakega udeleženca, naj pregleda vse ideje in izbere svojo "prvo vrtnarsko misijo".	Udeleženci se odločijo za svojo osebno misijo in jo delijo (npr. "Moja misija je pridelati dovolj mete za tedensko zalogo čaja").

Zaključek refleksije

Vprašanje za razmislek: Kaj bi bila moja prva vrtnarska "misija"?

Dejavnost: Udeleženci predstavijo svoje načrte balkonskih vrtov in delijo »prvo misijo«, ki so jo pravkar ustvarili. Ta vaja učinkovito prikazuje njihovo sposobnost povezovanja načrta z motivacijskim ciljem.

Modul 4: Skupnostni vrtovi in vrt kot družbeno orodje

Ta modul preusmeri pozornost iz individualnega na kolektivno delovanje in raziskuje potencial skupnostnih vrtov kot močno orodje za socialno vključenost in oživitev sosesk. Učeči bodo odkrili, kako prepoznati in oceniti premalo izkoriščene prostore v svojih skupnostih, ter jih prepoznati za potencialne vrtnarske projekte. Učni načrt poudarja družbene koristi skupnega vrtnarjenja in razpravlja o tem, kako je mogoče te prostore oblikovati vključujoče, da so vključujoči za ljudi vseh starosti, sposobnosti in ozadij. Ključni poudarek je uvod v koncept "gozdnega vrta", vrta z malo vzdrževanja, ki posnema naravni ekosistem in je predstavljen kot navdihujoč model za sodelovalno in trajnostno urbano kmetijstvo.

Načrt modulov

Naslov modula	Skupnostni vrtovi in vrt kot orodje povezovalnega vključevanja
Oblika	3 lekcije + zaključek dneva
Cilj modula	Udeleženci bodo razumeli funkcijo in koristi skupnostnih vrtov, se seznanili s konceptom »gozdnega vrta« in razmislili, kako bi lahko sodelovali v skupnem vrtnarskem projektu ali pa ga začeli.
Učni izidi	Po zaključku bodo učenci sposobni: - Definirati in na zemljevidu določiti tri možne lokacije za skupnostni vrt v svojem lokalnem okolju. - Navesti tri različne koristi (družbeno, zdravstveno in okoljsko) skupnostnega vrtnarjenja. - Opisati koncept "gozdnega vrta" in poimenujete vsaj tri njegove plasti. - Z majhno skupino sooblikovati preprost, vključujoč načrt skupnostnega vrta.
Vključenost in nastanitev	<ul style="list-style-type: none"> • Pri dejavnosti z zemljevidom naj bodo uporabljeni veliki, jasni zemljevidi, skupine pa naj bodo mešane, da se zagotovijo raznolike perspektive. • Med igranjem vlog in načrtovalskimi aktivnostmi mora trener spodbujati varno okolje za izmenjavo idej. • Koncept "gozdnega vrta" je treba razložiti z uporabo preprostih analogij in jasnih vizualnih diagramov, da se zagotovi razumevanje za vse učne sloge.
Ocenjevanje in vrednotenje	Napredek bo ocenjen s skupinskimi razpravami in načrtovalskimi aktivnostmi. Modul se bo zaključil s predstavitvijo predloga udeležencev za skupnostni vrt v lastni soseski.

Viri in materiali	Slike skupnostnih vrtov, diagrami gozdnega roba, ki ga je mogoče uporabiti za prehrano iz e-priročnika, list papirja za flip chart, flomastri, zemljevid lokalnega območja.
Izobraževalna načela	Sodelovalno učenje, skupnostno usmerjeno razmišljanje, uvod v napredne okoljske koncepte na poenostavljen način.
Oblike in metode dela	Skupinska razprava, praktično načrtovanje, skupna analiza zemljevidov.
Uporaba tehnologije v razredu	Projektor za prikaz slik skupnostnih vrtov in poenostavljenih diagramov.

4.1. Vrste skupnostnih vrtov

Cilji lekcije	Udeleženci bodo lahko prepoznali potencialne lokacije za skupnostne vrtove v svoji soseski. Spoznali bodo prve korake za začetek projekta skupnega vrta.
Oblike dela	Skupinska razprava, skupna analiza zemljevida.
Metode dela	Analiza primerov, možganska nevihta, dejavnost na podlagi zemljevida.
Učni pripomočki	Projektor, lokalni zemljevid, bela tabla, flomastri, informacije iz e-priročnika (oddelek 4.1).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
Uvod Trener deli citat: »Ljubezen do vrtnarjenja je seme, ki je enkrat posejano in nikoli ne umre.« Trener nato vpraša: »Kaj vam pomeni beseda 'skupnost'?«, medtem ko prikazuje slike različnih skupnostnih vrtov.	Udeleženci delijo svoje definicije "skupnosti" in razpravljajo o slikah.
Glavni del Trener navede primere premalo izkoriščenih mestnih prostorov, ki bi jih lahko preuredili v vrtove, kot so obrobja igrišč, strehe hiš ali prazna zemljišča. Prikazan je velik zemljevid lokalnega območja.	V majhnih skupinah udeleženci delujejo kot "vesoljski detektivi". Preučijo zemljevid in določijo vsaj tri potencialne lokacije za skupnostni vrt. Za vsako lokacijo navedejo eno prednost (npr. "Ima dobro izpostavljenost soncu") in en izziv (npr. "Potrebovali bi dovoljenje").
Zaključek Vsaka skupina predstavi eno potencialno lokacijo, ki jo je opredelila. Vodja usposabljanja nato opiše začetne korake za začetek projekta, na primer »Pogovorite se s sosedi ali pa v stavbi obesite letak.«	Udeleženci predstavijo svoje ugotovitve. Razpravljajo o morebitnih izzivih in iščejo možne rešitve.

4.2. Vloga in koristi vrtov za skupnost

Cilji lekcije	Udeleženci bodo razumeli družbene, zdravstvene in okoljske koristi skupnega vrta. Znali bodo razložiti, kako je mogoče vrt zasnovati tako, da bo vključujoč za vse člane skupnosti.
Oblike dela	Skupinska razprava, igranje vlog.
Metode dela	Analiza primera, možganska nevihta, vaja za zajem perspektive.
Učni pripomočki	Projektor, bela tabla, flomastri, kartice s kratkimi zgodbami, ki opisujejo različne člane skupnosti.

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener vpraša: "Kaj drugega lahko poleg hrane goji vrt?" Na tablo so zapisani odgovori, kot so "prijateljstvo", "nove veščine" in "dobro počutje".</p>	Udeleženci razmišljajo o neprehrambenih izdelkih z vrta.
<p>Glavni del</p> <p>Vodja usposabljanja razpravlja o večplastnih koristih skupnostnih vrtov in poudarja osredotočenost projekta na vključevanje starejših, brezposelnih, iskalcev zaposlitve, manjšin in invalidov. Udeleženci so razdeljeni v skupine, vsaka skupina pa prejme kartico s kratkim profilom člana skupnosti (npr. osamljen starejši, družina z nizkimi dohodki).</p>	Udeleženci v svojih skupinah razpravljajo o tem, kako bi lahko skupnostni vrt pozitivno vplival na osebo na njihovi kartici. Razmišljajo o izboljšanju dobrega počutja, socialnih povezav in dostopa do sveže hrane.
<p>Zaključek</p> <p>Vsaka skupina predstavi, kako bi lahko vrt koristil njihovi osebi. Trener vodi razpravo o oblikovanju vrtov, ki bi bili prijazni in dostopni vsem.</p>	Udeleženci delijo svoje ideje in nato skupaj načrtujejo značilnosti vključujočega vrta (npr. dvignjene gredice za dostop invalidskih vozičkov, večjezična signalizacija).

4.3. Gozdni vrt ("gozd hrane")

Cilji lekcije	Udeleženci bodo razumeli koncept "gozdnega vrta" in njegove različne plasti. Sodelovali bodo s skupino pri oblikovanju preprostega gozdnega vrta.
Oblike dela	Skupinska razprava, skupna oblikovalska dejavnost.
Metode dela	Analiza primera, sodelovalno načrtovanje.
Učni pripomočki	Projektor, poenostavljen diagram plasti prehranskega gozdnega vrta, velik papir, flomastri, slike rastlin iz e-priročnika (modula 3 in 4).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener pojasni, da je gozdni vrt, zasnovan tako, da deluje kot naravni, samooskrbni sistem. Trener vpraša: "Katere različne vrste rastlin običajno najdete v gozdu?"</p>	<p>Udeleženci razmišljajo o naravnem gozdnem ekosistemu in delijo primere različnih vrst rastlin (visoka drevesa, grmičevje, nizko ležeče rastline).</p>
<p>Glavni del</p> <p>Trener prikaže preprost diagram, ki ponazarja plasti gozdnega vrta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visoko drevo, • grm, • zelišča, • pokrovnost tal, • koreninska plast in • vzpenjalke <p><i>(Trener izrecno poudarja, da je v urbanih mikro vrtovih navpična plast vzpenjavk še posebej dragocena za maksimiranje omejenega prostora).</i></p> <p>Udeleženci so razdeljeni v pare ali skupine, pri čemer jim je dodeljena ena plast.</p>	<p>Vsaka skupina uporabi slike rastlin iz e-priročnika, da izbere eno ali dve ustrezni rastlini za dodeljeno plast (npr. skupina »grmovnica« lahko izbere borovnice, skupina »pokrovnica tal« pa jagode).</p>
<p>Zaključek</p> <p>Vodja programa prosi vsako skupino, naj predstavi svojo izbiro rastlin. Na tablo nariše velik gozdni vrt in vsaka skupina doda svojo rastlino na ustrezno plast.</p>	<p>Skupine predstavijo svoje izbire in pojasnijo njihovo primernost. Udeleženci skupaj "zgradijo" vizualno predstavitev gozdnega vrta za svojo skupnost.</p>

Zaključek refleksije

Vprašanje za razmislek: Kaj bi spremenil v svoji soški?

Dejavnost: Udeleženci v majhnih skupinah ustvarijo preprost »sanjski načrt za vključujoč vrt«. Na zemljevidu izberejo lokacijo in opišejo vrsto vrta, komu bi služil, in eno posebnost (kot je element gozdnega vrta), zaradi katere bi bil koristen za vse.

Modul 5: Kompostiranje, kuhanje brez odpadkov in osebni akcijski načrt

Ta zadnji modul sklene krog učnega načrta, saj vrt ponovno poveže s kuhinjo in učeče opolnomoči, da sprejmejo celosten in trajnosten življenjski slog. Udeleženci se bodo naučili praktičnih metod kompostiranja v majhnih prostorih, s katerimi bodo kuhinjske ostanke spremenili v dragoceno zemljo za svoje vrtove. Poudarek se nato preusmeri v kuhinjo, kjer je predstavljena e-kuharska knjiga brez odpadkov. Udeleženci bodo raziskali preproste tehnike za zmanjšanje količine odpadne hrane, ohranjanje pridelka in ustvarjalno uporabo ostankov hrane. Tečaj se zaključi z oblikovanjem osebnega akcijskega načrta, kar je ključni korak, kjer vsak udeleženec združi svoje učenje v niz preprostih, realističnih in samostojno usmerjenih ciljev, da takoj po programu začne svojo pot do mikro vrtnarjenja brez odpadkov.

Načrt modulov

Naslov modula	Kompostiranje, kuhanje brez odpadkov in osebni akcijski načrt
Oblika	3 lekcije + zaključek dneva
Cilj modula	Udeleženci bodo znali razlikovati med kompostabilnimi in nekompostabilnimi materiali, uporabljati tehnike kuhanja brez odpadkov iz e-kuharske knjige in ustvariti osebni akcijski načrt za začetek svoje poti mikro vrtnarjenja.
Učni izidi	Po zaključku bodo učenci sposobni: - Pravilno razvrstiti seznam materialov v kategorije "zeleni" in "rjavi" kompost. - Opisati dve metodi za kompostiranje v majhnih prostorih (Bokashi in kompostiranje s črvi). - Prepoznati tehnike kuhanja brez odpadkov, predstavljene v e-kuharski knjigi. - Izpolniti osebni akcijski načrt z vsaj enim konkretnim korakom za svoj vrt, kuhinjo in sodelovanjem v skupnosti.
Vključenost in nastanitev	<ul style="list-style-type: none"> • Igra kompostiranja mora biti taktilna in interaktivna. • Pogovori o kuhanju in gospodinjskih navadah morajo potekati na neobsojajoč način, ob spoštovanju različnih kulturnih in ekonomskih okolij.

	<ul style="list-style-type: none"> • Delovni list akcijskega načrta naj vsebuje preproste pozive in zagotavlja dovolj prostora za pisanje ali risanje, pri čemer naj bo prilagojen različnim stopnjam pismenosti.
Ocenjevanje in vrednotenje	Razumevanje bo ocenjeno z igro kompostiranja in pogovorom o kuhanju. Zaključna predstavitev osebnega akcijskega načrta bo pokazala njihovo sposobnost uporabe naučenih konceptov za ustvarjanje realističnih prvih korakov.
Viri in materiali	Primeri "zelenih" in "rjavih" kompostnih materialov, demonstracijski kompostnik, priročniki, prirejeni iz e-priročnika (modul 5) in e-kuharice brez odpadkov, ter delovni list "Moj akcijski načrt".
Izobraževalna načela	Učenje, usmerjeno v dejanja, povezovanje sistemov med vrtom in kuhinjo, spodbujanje samostojnih in trajnostnih navad.
Oblike in metode dela	Demonstracija, skupinska dejavnost, skupinska diskusija, individualno načrtovanje.
Uporaba tehnologije v razredu	Projektor za prikaz nasvetov in receptov iz e-kuharske knjige in e-priročnika.

5.1 Koncepti brez odpadkov in kompostiranje

Cilji lekcije	Udeleženci bodo znali razlikovati med "zelenimi" in "rjavimi" materiali za kompostiranje. Spoznali bodo dve metodi kompostiranja v majhnih prostorih.
Oblike dela	Skupinska diskusija, skupinska aktivnost.
Metode dela	Demonstracija, igra razvrščanja.
Učni pripomočki	Preprosta tabela kompostabilnih materialov, fizični primeri (jabolčna jedrca, časopisni papir), koš za odpadke Bokashi, kontejner za črve, navodila, prirejena iz e-priročnika (oddelek 5.1).

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener predstavi preprosto tabelo iz e-priročnika, ki prikazuje »ZELENO« (npr. sadne lupine) in »RJAVO« (npr. suho listje). Pojasnjeno je, da je kompostiranje naravni način recikliranja ostankov hrane v zemljo, bogato s hranili.</p>	<p>Udeleženci se igrajo igro razvrščanja, pri čemer predmete, kot so jabolčna jedrca, raztrgan papir in jajčne lupine, razvrščajo v kupčke »ZELENE« ali »RJAVE«.</p>
<p>Glavni del</p> <p>Trener bo iz e-priročnika predstavil dve metodi kompostiranja v majhnih prostorih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bokashi: Prikazan in razložen je sistem zaprtih vedr, kjer se "vnaša" ostanke hrane. • Kompostiranje s črvi: Prikazan je zabojsnik s specializiranimi črvi in pojasnjena je njihova vloga pri razgradnji ostankov hrane. <p>Pregledan je seznam materialov, ki se NIKOLI ne smejo kompostirati v tradicionalnih ali zabojsnikih z deževniki (npr. meso, mlečni izdelki, odpadki hišnih ljubljencev). Trener pojasni izjemo za sistem Bokashi, ki lahko zaradi svojega procesa fermentacije varno predeluje meso in mlečne izdelke.</p>	<p>Udeleženci opazujejo demonstracije in so povabljeni, da si od blizu ogledajo vedra-zabojsnike. Postavljajo vprašanja o vonju, vzdrževanju in postavitvi.</p>
<p>Zaključek</p> <p>Trener vodi razpravo o tem, katera metoda bi bila najprimernejša za različne življenjske situacije (npr. majhno stanovanje v primerjavi z domom z balkonom).</p>	<p>Udeleženci delijo svoja mnenja o tem, kateri sistem bi bil zanje najbolj praktičen.</p>

5.2 Kuhanje brez odpadkov z e-kuharsko knjigo

Cilji lekcije	Udeleženci bodo spoznali e-kuharico InclusiGardens brez odpadkov. Naučili se bodo preprostih tehnik za zmanjšanje količine odpadne hrane, konzerviranje hrane in uporabo ostankov hrane.
Oblike dela	Skupinska diskusija, interaktivna analiza.
Metode dela	Analiza primera, skupna razprava, pregled receptov.
Učni pripomočki	Projektor za prikazovanje strani iz digitalne e-kuharske knjige brez odpadkov.

Načrt lekcije

Trener	Udeleženec
<p>Uvod</p> <p>Trener predstavi e-kuharico z geslom »Vse okusi, nič odpadkov!« Za spodbuditev razmišljanja predstavi ključno dejstvo iz knjige: »Večina zavržene hrane v EU izvira iz gospodinjestev.«</p>	Udeleženci poslušajo in razmišljajo o lastnih odpadkih hrane v gospodinjstvu.
<p>Glavni del</p> <p>Trener projicira in razpravlja o ključnih idejah iz e-kuharske knjige:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kuhanje z ostanki hrane: Delijo se preproste ideje, kot je priprava zelenjavne juhe iz olupkov ali izdelave krutonov iz starega kruha. Konzerviranje hrane: Prikazana je tabela, kako konzervirati vrtno pridelke, kot sta bazilika ali korenje. Praktični nasveti: Izpostavljenih je nekaj od »20 praktičnih nasvetov«, kot sta »Načrtujte obroke« in »V hladilniku ustvarite škatlo za »porabo«. 	Udeleženci se aktivno vključujejo v razpravo in delijo, kako bi lahko te nasvete uporabili doma, ter razmišljajo o uporabi lastnih ostankov hrane.
<p>Zaključek</p> <p>Trener prikaže preprost recept iz kuharske knjige, na primer "Pražene bučke z jajci".</p>	Udeleženci v skupini analizirajo recept in v njem prepoznajo načela brez odpadkov (npr. »Uporabite olupke bučk«, »Postrezite s starim kruhom«).

5.3. Izdelava osebnega akcijskega načrta

Cilji lekcije	Udeleženci bodo razmislili o celotni vsebini tečaja. Ustvarili bodo svoj preprost in realističen akcijski načrt za začetek svoje poti mikro vrtnarjenja.
Oblike dela	Individualno delo, skupno delo v skupini.
Metode dela	Postavljanje ciljev, izpolnjevanje delovnega lista.
Učni pripomočki	Delovni list »Moj akcijski načrt«, pisala ter e-priročnik in e-kuharska knjiga za referenco.

Načrt lekcije

Trener	Udeleženeec
Uvod Trener pojasni, da je ta zadnja lekcija namenjena pretvarjanju znanja v dejanja, kar je končni cilj projekta.	Udeleženci prejmejo delovni list »Moj akcijski načrt«.
Glavni del Trener vodi udeležence pri oblikovanju njihovih osebnih načrtov. Delovni list vsebuje preproste napotke: 1. Moj tip vrta: (Notranji, balkonski ali skupni). 2. Moje prve 3 rastline: (Glede na prostor in želje). 3. Moja prva zelena navada: (npr. "Začni kompostnik", "Iz ostankov hrane naredi juho"). 4. Moj prvi recept brez odpadkov: (Izbrano iz e-kuharske knjige). 5. Moj prvi korak v skupnosti: (npr. "Prosi soseda za obrezovanje rastlin," "Poišči lokalno vrtnarsko skupino").	Udeleženci delajo individualno, da bi izpolnili svoje akcijske načrte, pri čemer uporabljajo projektne materiale za sprejemanje premišljenih in prilagojenih odločitev.
Zaključek Trener prosi vse, naj pregledajo svoj načrt in se pripravijo na delitev ene vznemirljive obveznosti.	Udeleženci dokončno določijo svoje načrte in izberejo eno zavezo, ki jo bodo delili s skupino.

Zaključek refleksije

Vprašanje za razmislek: Kaj bom začel uporabljati naslednji teden?

Dejavnost: V zadnjem, podpornem krogu vsak udeleženec deli svoje misli o celotnem programu in eno zavezo iz svojega akcijskega načrta. Trener zaključi tečaj s spodbudnim sporočilom iz e-priročnika: »Zdaj pa si umažite roke! Komaj čakamo, da vidimo, kaj boste vzgojili. Srečno vrtnarjenje!« To služi kot zadnje praznovanje njihove učne poti.

Priloga I: Delovni materiali

Izloček: Temeljna načela permakulture (1.1.)

Permakultura temelji na treh temeljnih etikah: **skrb za Zemljo**, **skrb za ljudi** in **pravična delitev**. Te etike nas vodijo pri načrtovanju trajnostnih vrtov in skupnosti:

Skrb za Zemljo: Skrb za planet. Ta etika govori o negovanju okolja in spoštovanju vseh živih bitij. Skrbimo za tla, vodo in prostoživeče živali, ter zagotavljamo da Zemlji vračamo več, kot ji jemljemo. Na primer, kompostiranje kuhinjskih odpadkov in sajenje dreves sta dejanji skrbi za Zemljo, ki pomagata obnoviti naravno ravnovesje.

Skrb za ljudi: Skrb zase in drug za drugega. Ta etika se osredotoča na podporo ljudem in gradnjo zdravih skupnosti. Pomeni zagotavljanje zadovoljevanja osnovnih potrebe vseh, ter spodbujanje prijaznosti in sodelovanja. V praksi je lahko skrb za ljudi tako preprosta kot deljenje vrtnarskega znanja s sosedom ali ustvarjanje vključujočih vrtnih prostorov, kjer se vsi počutijo dobrodošle.

Pravična delitev (vrnitev presežka): Delitev virov in omejevanje presežka. Ta etika pomeni, da vzamemo le svoj pravični delež in prerazporedimo morebitni presežek v korist drugih in Zemlje. Na vrtu lahko pravična delitev vključuje deljenje presežnega pridelka s skupnostjo ali shranjevanje semen za druge. Spomni nas, naj se izogibamo odpadkom in poskrbimo, da se obilje, ki ga ustvarjamo, uporablja modro in pravično.

Delovni list: Moj načrt vrta (1.3.)

Koraki načrtovanja GOBRADIME: S tem delovnim listom načrtujte svoj vrt z uporabo prvih petih korakov procesa GOBRADIME. Razmislite o vsakem pozivu in dopolnite svoje ideje:

1. **Cilji: Kaj želim od svojega vrta?** Moji trije glavni cilji za ta vrt so ...
2. **Opazovanje: Pozorno si oglejte svoj prostor.** Tri stvari, ki sem jih opazil glede svojega prostora, so ...
3. **Meje: Prepoznajte omejitve.** Ključne omejitve (npr. čas, proračun, pravila), ki jih imam, so ...
4. **Viri: Določite, kaj lahko uporabite.** Med brezplačne ali razpoložljive vire, ki jih lahko uporabim, spadajo ...
5. **Analiza: Povežite svoje cilje, opažanja in vire, da izberete primeren tip vrta.** Na podlagi zgoraj navedenega, katera vrsta mikro vrta vam najbolj ustreza? Označite eno možnost:

Notranji vrt (za zelo majhne ali samo notranje prostore, hiter in enostaven začetek)

Balkonski vrt (za majhen zunanji prostor, omogoča večjo raznolikost v posodah)

Skupnostni vrt (za skupni prostor in večje projekte, če ni zasebnega prostora)

Namig: Notranji vrtovi so primerni za omejen prostor in čas (npr. zeliščni vrt na okenski polici za hiter dostop). Balkonski vrtovi ponujajo zmerno veliko prostora za ustvarjalnost v posodah.

Skupnostni vrtovi so odlični, če nimate zasebnega prostora ali želite vrtnariti z drugimi na skupni parceli. Izberite možnost, ki najbolj ustreza vašim razmeram in ciljem.

Navodila za uporabo: Priprava kozarca za kaljenje (2.2.)

Vzgojite si lastne kalčke v kozarcu – preprost način, da v nekaj dneh dobite svežo in hranljivo zelenjavo. Sledite tem korakom, da vzgojite kalčke v steklenem kozarcu. **Ne pozabite:** kalčki se uživajo surovi, zato je čistoča zelo pomembna!

Varnost na prvem mestu! Pri kaljenju vedno dajte prednost čistoči. Preden začnete, si umijte roke in sterilizirajte kozarec (operite z vročo naravno milnico ali ga prekuhajte). Pred uporabo semena sperite. Vsa oprema naj bo čista in semena dvakrat na dan sperite, da preprečite rast škodljivih bakterij. Če kalčki razvijejo neprijeten vonj ali so sluzasti, jih ne uživajte.

Potrebovali boste: čist steklen kozarec (približno 1 liter), mrežast pokrov ali kos gaze z gumico, kaljiva semena (npr. lucerna, mungo fižol, redkev) in čisto vodo.

Koraki za gojenje kalčkov:

1. **Odmerite in namakajte:** V kozarec dajte približno 1–2 žlici kaljivih semen. Dodajte hladno vodo, dokler semena niso dobro prekrita (približno 5–7-krat več vode kot semen). Odprtino kozarca pokrijte z mrežico ali krpo in jo trdno pritrdite. Semena pustite namakati približno 8 ur (čez noč) pri sobni temperaturi.
2. **Odcedite in sperite:** Po namakanju vodo odcedite skozi mrežasti pokrov. Kozarec napolnite s svežo vodo in jo nežno zavrtite da sperete semena, nato pa jo ponovno temeljito odcedite. Kozarec nagnite pod kotom (približno 45°) z odprtino navzdol, da odvečna voda odteče (na primer, postavite ga v skledo ali stojalo za posodo). Tako semena ostanejo vlažna, vendar ne stojijo v vodi.
3. **Začetno shranjevanje:** Odcejen kozarec postavite v temen ali zatemnjen prostor, še vedno nagnjen na glavo. To simulira temo zemlje in pomaga semenom kaliti. Zagotovite, da lahko zrak kroži skozi mrežico.
4. **Dvakrat dnevno izpirajte:** Vsako jutro in zvečer semena/kalčke sperite s svežo hladno vodo. Nežno jih premešajte, nato dobro odcedite in kozarec postavite nazaj pod kotom. Izpiranje in odcejanje kalčkov je ključnega pomena za preprečevanje plesni in zagotavljanje vlage.
5. **Opazujte njihovo rast:** Po približno dveh dneh boste videli majhne kalčke. Na tej točki lahko kozarec premaknete na osvetljeno mesto (okensko polico z posredno svetlobo), da kalčki razvijejo zelene liste (klorofil). Nadaljujte z rutino izpiranja in odcejanja dvakrat na dan.
6. **Žetev:** V 4–6 dneh (odvisno od vrste semena) bi moral biti vaš kozarec poln hrustljivih kalčkov, pripravljenih za uživanje! Ko kalčki dosežejo 3–5 cm in imajo drobne zelene liste, jih še zadnjič sperite. Dobro odcedite in nato uživajte v kalčkih.
7. **Shranjevanje:** Če kalčkov ne boste pojedli takoj, se prepričajte, da so temeljito odcejeni in relativno suhi, nato pa jih preložite v pokrito posodo, obloženo s papirnato brisačo, in shranite v hladilniku. Sveži ostanejo približno 3–5 dni. Ne izpirajte jih več v hladilniku, saj prekomerna vlaga povzroči hitro kvarjenje.

Navodila za uporabo: Postavitev pladnja za mikrozelenjavo (2.2.)

Mikrozelenjava je mlada rastlina, vzgojena v plitvem pladnju – nekoliko večja od kalčkov in polna okusa ter hranil. Ta vodnik vam bo pomagal uspešno gojiti mikrozelenjavo in vas naučil, kako ločiti zdrave korenine od plesni v pladnju.

Potrebovali boste: plitev pladenj ali posodo (globoke približno 5–7 cm) z drenažnimi luknjami, vodoodporen osnovni pladenj ali krožnik, čisto mešanico za lončnice ali kokosovo vlakno, semena mikrozelenjave (npr. redkev, sončnice, brokoli), razpršilko vode in svetlobo (sončno okno ali gojitveno svetilko).

Koraki za gojenje mikrozelenjave:

1. **Priprava pladnja:** Pladenj postavite na dno (da ujame vodo). Pladenj napolnite s približno 3–4 cm mešanice zemlje za lončnice. Nežno jo zgladite in zemljo škropite z vodo, dokler ni enakomerno vlažna (ne premočena).
2. **Sejanje semen:** Semena mikrozelenjave enakomerno potresite po celotni površini zemlje. Prizadevajte si za gosto pokritost, vendar brez prekrivanja med seboj. (Na primer, za pladenj velikosti 15 × 15 cm uporabite približno 1–2 čajni žlički semen redkvice, pri čemer upoštevajte velikost semen.)
3. **Pritisnite in pokrijte:** Z dlanjo ali kosom kartona semena rahlo pritisnite v zemljo in tako zagotovite dober stik. Na vrh lahko dodate zelo tanko plast fine zemlje ali pa preprosto pustite semena izpostavljeni (mnoge mikrozelenjave dobro kalijo na površini). Na vrh nežno popršite z vodo.
4. **Obdobje kalitve v temi (neobvezno):** Za spodbujanje kalitve lahko pladenj pokrijete s pokrovom ali krpo, da semena prva 2–3 dni ostanejo v temi. To lahko pomaga, da semena enakomerno kalijo. V tem času pladenj hranite na toplem mestu, zaščiteno pred neposredno sončno svetlobo.
5. **Ohranite vlažnost:** Pladenj preverjajte vsaj enkrat na dan. Z razpršilko po potrebi popršite zemljo, da ostane vlažna. Semena naj bi začela kaliti v 2–3 dneh. (Ne pustite, da se zemlja izsuši; mikrozelenjava potrebuje stalno vlago.)
6. **Odkrijte in osvetlite:** Ko večina semen vzklije (pojavijo se drobni rumenkasti poganjki), odstranite pokrov. Pladenj premaknite na mesto z dobro svetlobo, na primer na svetlo okensko polico. Kalčki se bodo ob svetlobi obarvali zeleno. Poskrbite, da bodo imeli približno 4–6 ur svetlobe na dan (ali uporabite gojitveno svetilko).

7. **Zalivanje in rast:** Mikrozeljenjavo vsak dan previdno zalivajte. Najbolje je, da zalivate od spodaj, tako da v osnovni pladenj nalijete malo vode in pustite, da jo zemlja vpije. Če zalivate od zgoraj, uporabite nežno meglico, da ne prevrnete občutljivih sadik. Vedno odcedite odvečno vodo – zemlja mora biti vlažna, vendar ne premočena. Dober pretok zraka (da se ne zadržujejo predolgo pod vlažno kupolo) pomaga preprečiti plesen.
8. **Spremljajte zdravje korenin:** Okoli korenin boste morda opazili bele, puhaste izrastke. Brez panike – če je videti kot drobne bele dlačice, ki se oprijemajo konic korenin, so to verjetno zdrave koreninske dlačice, ne plesen. Koreninske dlačice se pojavijo zlasti, ko je zemlja nekoliko suha, in izginejo, ko jo zalijete. Plesen pa je videti kot bombažna mreža, razprostrta po zemlji, in ne izgine, če jo popršite. Bodite pozorni (in z vohom) na pladenj.

Zdrave mikrozelene koreninske dlačice so videti kot bela prevleka na koreninah in izginejo, ko so mokre, medtem ko se prava plesen širi kot pajkova mreža in ostane tudi po zalivanju. Če opazite plesen (pogosto jo spremlja kisel vonj), odstranite prizadeti del in izboljšajte prezračevanje.

1. **Čas žetve:** Večina mikrozeljenjave je pripravljena za žetev v približno 7–14 dneh, odvisno od sorte. Običajno je visoka 5–10 cm in je odprla prvi par listov. Za žetev s čistimi škarjami odrežite stebela tik nad površino tal. Pobirajte po potrebi – mikrozeljenjava je najboljšega okusa sveža.
2. **Po spravilu:** Preostalo koreninsko podlago in mešanico za lončnice lahko kompostirate (delujeta kot odličen organski dodatek k vašemu kompostniku). Če nameravate v istem pladnju gojiti še eno serijo, uporabite svežo zemljo, da preprečite kopičenje patogenov. Pred ponovno uporabo pladenj očistite z milom in vročo vodo.

Uživajte v svojih mikrozeljenjavah! Sperite jih s hladno vodo in jih uporabite v solatah, sendvičih ali kot okras. Te drobne zelenjave dodajo vašim jedem veliko hranilno vrednost in okus. Veselo gojenje!

Diagram: Izbor »sanjske ekipe« za sobne rastline (2.1.)

Niste prepričani, katere rastline gojiti v zaprtih prostorih? S to preprosto tabelo izberite »sanjsko ekipo« sobnih rastlin za svoj prostor. Primerja običajne rastline, ki ne potrebujejo veliko vzdrževanja, tako da lahko izberete tiste, ki ustrezajo vašim svetlobnim pogojem, zalivalnim navadam in situaciji s hišnimi ljubljenci (nekatero rastline so lahko strupene za hišne ljubljence). Izberite nekaj rastlin, ki ustrezajo vašemu domu, in imeli boste zmagovalno ekipo rastlin za svojo okensko polico!

Rastlina	Potrebe po svetlobi	Potrebe po vodi	Domače živali prijazne?
Bazilika (zelišče) – dišeče kulinarično zelišče.	Visoka: raje ima 6+ ur neposredne sončne svetlobe (svetlo okno).	Zmerno: redno zalivanje; ima rada vlažna tla, vendar dobro drenažo.	Da: varno za mačke in pse.
Meta (zelišče) – trdoživa, hitro rastoča rastlina.	Srednja: svetla posredna svetloba ali delno sonce je v redu.	Visoka: rada ima stalno vlažna tla (pogosto zalivanje).	Da: ni strupeno za hišne ljubljence (in pogosto ga radi vohajo).
Kačja rastlina (sansevieria) – sobna rastlina, ki čisti zrak.	Od šibke do svetle svetlobe: prenaša šibko svetlobo; dobro uspeva tudi pri posredni močni svetlobi.	Nizka: zalivajte zmerno (približno enkrat na 2–3 tedne). Izogibajte se prekomernemu zalivanju.	Ne: strupeno za hišne ljubljence pri zaužitju.
Pajkovka – viseča rastlina, ki ne zahteva veliko vzdrževanja.	Nizka do srednja: uspeva v zmerni svetlobi ali delni senci.	Zmerno: zalivajte približno tedensko; ne pustite, da se zemlja popolnoma izsuši.	Da: varno za mačke in pse (mačke ga lahko grizljajo brez škode).
Pothoski bršljan (hudičev bršljan) – plazeča se trta.	Nizka do srednja: uspeva v posredni svetlobi; izogiba se neposrednemu soncu.	Zmerno: zalivanje, ko se zgornja plast zemlje posuši; običajno enkrat na teden.	Ne: strupeno za hišne ljubljence pri zaužitju (hraniti izven dosega).
Rožmarin (zelišče) – lesnato aromatično zelišče.	Visoka: ljubi polno sonce (svetlo okno, obrnjeno proti jugu).	Nizka: prenaša sušo; zalivajte, ko so tla precej suha.	Da: ni strupeno za hišne ljubljence (ima močan vonj, ki lahko nekatere hišne ljubljence celo odvrne).

Kako uporabljati tabelo: Izberite nekaj rastlin, ki ustrezajo vašim domačim razmeram. Če imate na primer sončno kuhinjsko okno in nimate hišnih ljubljencev, bosta tam uspevala bazilika in rožmarin, ki vam bosta dala sveža zelišča. Če imate v dnevni sobi malo svetlobe, bo dobro uspevala kačja rastlina ali potos (le bodite previdni, če imate hišne ljubljence). Če želite možnosti, varne za hišne ljubljence, izberite med zelišči ali pajkovo rastlino. Združite do tri rastline, da začnete svojo »sanjsko ekipo« v notranjem vrtu – rastline, v katerih boste uživali in ki se bodo dobro obnesle v vašem prostoru.

Delovni list: Predloga za načrtovanje balkonskega vrta (3.1.)

S tem delovnim listom oblikujte balkonski vrt za prostor, ki meri približno 1 meter krat 3 metre. Vsak kvadrat na mreži predstavlja 10 × 10 cm, pri čemer predvidena površina načrtovanja obsega 10 vrstic × 30 stolpcev (1 m globine × 3 m širine). Mreža vsebuje dodaten prostor, ki presega to velikost, da se omogoči fleksibilnost. Če je vaš dejanski balkon manjši od navedene površine, prečrtajte ali počrtnite vsa neuporabljena polja. Če je vaš balkon večji, lahko risbo razširite čez mrežne črte ali pa na naslednji strani skicirate preostanek postavitve.

Kontrolni seznam za načrtovanje

Moja postavitve vključuje vsaj dve tehniki za varčevanje s prostorom, kot sta:

- Navpični sadilnik (npr. zložene police, viseči žepi)
- Viseča košara
- Rešetka za vzpenjavke
- Ograjni sadilnik

Vključil sem vsaj tri vrste rastlin:

- _____
- _____
- _____

Pustil sem si prostor za gibanje in zalivanje rastlin.

Moj načrt se ujema s količino sonca/sence, ki jo prejme moj balkon.

Vse pomembne značilnosti sem na mreži označil/a (npr. »miza«, »lonci«, »navpični sadilnik«).

300										
290										
280										
270										
260										
250										
240										
230										
220										
210										
200										
190										
180										
170										
160										

150										
140										
130										
120										
110										
100										
90										
80										
70										
60										
50										
40										
30										
20										
10										
cm / cm	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Delovni list: Moja prva vrtnarska misija (3.3.)

Vrtnarjenje je lahko bolj zabavno, če ga spremenite v igro. Določite si svojo prvo osebno vrtnarsko »misijo« – ustvarjalen in motivacijski cilj. Zastavite si jasen cilj, naštejte nekaj korakov za njegovo doseglo in se odločite za nagrado, ko vam uspe. To bo vaš prvi vrtnarski izziv, ki se ga boste lotili, navdihnjen z načeli gamifikacije iz lekcije.

(Na primer, misija bi lahko bila »Vzgojite vse nadeve za pico«, kar bi lahko vključevalo korake, kot sta sajenje paradižnika in bazilike, nagrada pa bi lahko bila organizacija zabave s pico iz pridelka!)

Moj vrtnarski cilj:

Cilj (kaj želim doseči):

Koraki za dokončanje misije:

- 1.
- 2.
- 3.

(Naštejte 3 preproste korake ali dejanja, ki jih boste naredili za dokončanje svoje misije.)

Nagrada: _____

(Kakšno nagrado ali priboljšek si boste privoščili, ko boste končali? Naj bo zabavno in primerno – na primer uživanje v pridelku, deljenje s prijateljem ali nakup nove rastline.)

Zdaj pa vse skupaj združite in naredite navdihujoče. Na primer, lahko napišete: »Naloga: Vzgojiti skledo za solato. Koraki: 1) Posaditi semena solate v lonec; 2) Vsakodnevno zalivati in zaščititi pred škodljivci; 3) Žetev pobrati v 4 tednih. Nagrada: Naredite veliko domačo solato in povabite soseda, da jo uživa z mano.«

Naj bo vaša misija zahtevna, a dosegljiva. Naj vas navduši in vam da jasno pot, ki ji lahko sledite. Srečno na vaši prvi vrtnarski nalogi!

Karte za igranje vlog: Profili članov skupnosti (4.2.)

V tej dejavnosti boste prejeli kartico z opisom člana skupnosti, ki bi mu lahko koristil skupnostni vrt. Delajte v skupinah in se pogovorite o tem, kako bi vrt lahko pomagal osebi na vaši kartici.

Upoštevajte njene potrebe in katere značilnosti ali programi vrta bi ji koristili (na primer dvignjene gredice za osebo na invalidskem vozičku ali otroške dejavnosti za družino).

Izrežite spodnje profilne kartice (ali pa vam jih bo razdelil vaš trener). Vsaka kartica je kratek, anonimiziran profil člana skupnosti. Stopite v njihovo kožo in razmislite, kaj jim lahko ponudi skupnostni vrt. Vsak profil izpostavlja različnega potencialnega uporabnika skupnostnega vrta – starejše, družine, invalide, tiste, ki se soočajo z brezposelnostjo, nove priseljence itd. – kar odraža različne potrebe, ki jih lahko zadovolji skupnostni vrt.

Navodila: V skupini se pogovorite o situaciji osebe in naštejte načine, kako bi ji lahko skupnostni vrt pomagal. Razmislite o dobrem počutju, socialni vključenosti, dostopu do hrane in krepitvi veščin. Po razpravi z drugimi udeleženci delite: Kako bi pridružitvev skupnostnemu vrtu ali njegovo vodenje vplivalo na življenje te osebe? in Kaj bi lahko vključili v zasnovo vrta, da bi ji ustrezali? Ta igra vlog nam bo pomagala oblikovati vrtove, ki bodo prijazni in koristni za vse v skupnosti.

Profili članov skupnosti:

- Osamljen starejši, ki živi sam. – (Ta oseba morda išče družabno interakcijo in varno mesto za aktivnosti na prostem.)
- Mlada družina z nizkimi dohodki in otroki. – (Ta družina bi lahko imela koristi od cenovno dostopne sveže hrane in otrokom prijaznega zunanjega prostora.)
- Oseba z omejeno mobilnostjo (uporablja invalidski voziček). – (Za sodelovanje bodo morda potrebovali poti, dostopne za invalidske vozičke, in dvignjene gredice.)
- Brezposelna odrasla oseba, ki išče smisel in skupnost. – (Ta posameznik bi lahko s prostovoljnim delom na vrtu pridobil veščine, samozavest in socialne stike.)
- Nedavno prispeli priseljencec, ki je doma vrtnaril. – (Lahko so gojili znano zelenjavo iz svoje kulture in spoznavali sosede, zaradi česar so se počutili bolj domače.)

Vir aktivnosti: Igra sortiranja kompostiranja (5.1.)

S to interaktivno igro razvrščanja se nauči, kaj spada v kompostnik! Na voljo imaš komplet kartic s predmeti, ki predstavljajo različne vrste odpadkov. Tvoja naloga je, da te predmete razvrstiš v pravilno kategorijo: **zeleni kompostabilni**, **rjavi kompostabilni** ali **nekompostabilni**.

- **Zelena** = mehki, »mokri« organski odpadki z visoko vsebnostjo dušika (na primer ostanki svežega sadja ali zelenjave).
- **Rjavi** = suhi, lesni ali papirnati odpadki z visoko vsebnostjo ogljika (na primer posušeno listje ali časopisni papir).
- **Ni kompostabilno** (za standardne/kompostiranje z deževniki) = predmeti, ki se ne razgradijo varno ali privabljajo škodljivce (na primer plastika ali meso/mlečni izdelki). *Opomba: Meso/mlečne izdelke je mogoče predelati le z metodo Bokashi.*

Kako igrati: Izrežite spodnje kartice (ali zberite podobne prave predmete, če so na voljo). Nato vsak predmet položite na kup ali v vedro za **zeleno**, **rjavo** ali **nekompostabilno**. Delajte kot ekipa in se odločite, kam gre vsak predmet. Po razvrščanju preverite s ključem za odgovore ali moderatorjem če ste imeli prav, in se pogovorite, kam vsak predmet spada ali ne.

Po sortiranju se pogovorite: Zakaj sta v tradicionalnem zunanjem kompostu potrebna tako zelena kot rjava barva? (Namig: uravnoteženje zelene in rjave barve pomaga, da se kompost razgradi in ne smrdi). *Opomba za trenerja: Izrecno pojasnite, da to pravilo sicer velja za skupne ali zunanje zabojnike, vendar metoda Bokashi, ki je bila prikazana prej, ne zahteva uravnoteženja rjave barve, zabojniki s črvi pa rjavo barvo uporabljajo predvsem kot steljo in ne za toplotno ravnovesje ogljika.*

Ta igra poenostavi učenje kompostiranja: če je bilo nekoč živo (rastlina ali papir) in ne preveč mastno ali mlečno/mesno, je verjetno kompostabilno! In ne pozabite, kompostiranje je naravni način recikliranja hranil – vaše kuhinjske in vrtno odpadke spreminja v bogato zemljo. Zabavajte se pri sortiranju!

Kartice z odpadki (za sortiranje):

Jabolčna jedrca (sadni odpadki)	Plastična steklenica (prazna PET steklenica)	Suhi listi (pest rjavih, posušeni listov)
Mesna kost (npr. piščančja kost)	Zelenjavni olupki (mešani kuhinjski ostanki zelenjave)	Kartonski kos (kos kartonske škatle)
Uporabljena kavna usedlina (in papirnati filter za kavo)	Aluminijasta pločevinka za sodo (prazna kovinska pločevinka)	Razrezan časopisni papir (trak časopisnega papirja)

Delovni list: Moj osebni akcijski načrt (5.3.)

Veliko ste se naučili o mikro vrtnarjenju, trajnostnem razvoju in življenju brez odpadkov. Zdaj je čas, da to znanje spremenite v akcijski načrt! Ta delovni list vam bo pomagal, da se zavežete k vsaj enemu konkretnemu, dosegljivemu dejanju na treh področjih vašega življenja: vašem vrtu, vaši kuhinji ali vaši skupnosti. To so vaši osebni naslednji koraki za nadaljevanje naučenega po koncu tečaja.

Navodila: Za vsako spodnjo kategorijo zapišite eno specifično dejanje ali cilj, ki ga boste dosegli. Izberite nekaj realističnega, kar lahko začnete kmalu – celo jutri! Za vsako smo navedli primer, ki vam bo spodbudil ideje.

- Na svojem vrtu bom ... (Na primer: »Do konca tega meseca bom na balkonu postavil majhen kompostnik Bokashi ali zabojnik za črve« ali »To pomlad bom v lončkih vzgojil svojo baziliko in peteršilj.«)
– _____
- V svoji kuhinji bom ... (Na primer: »Načrtujte obroke tako, da boste dvakrat na teden porabili ostanke hrane« ali »Vsak mesec preizkusite en recept iz kuharske knjige brez odpadkov.«)
– _____
- V svoji skupnosti bom ... (Na primer: »Enkrat mesečno bom prostovoljno delal na skupnostnem vrtu« ali »S sosedi bom delil dodatno zelenjavo/zelišča.«)
– _____

Vzemite si trenutek in se prepričajte, da je vsako dejanje SMART – **specifično, merljivo, dosegljivo, ustrezno** in **časovno omejeno**. Na primer, namesto da rečete »Vzgojil bom nekaj zelenjave«, je boljši načrt »To poletje bom v posodah vzgojil 5 sadik paradižnika«. Tako lahko jasno spremljate svoj napredek.

Opolnomočite se: Te zaveze so vaš osebni način, kako uresničiti cilje projekta InclusiGardens v svojem vsakdanjem življenju. Ta list imejte na vidnem mestu (na primer v hladilniku ali na oglasni deski) kot opomnik. Svoj načrt lahko delite celo s prijateljem ali družinskim članom, da ostanete odgovorni.

Nenazadnje ne pozabite, da so tudi majhna dejanja pomembna. Če si zapišete vsaj en cilj za svoj vrt, kuhinjo in skupnost, boste postavili temelje za nadaljevanje vaše poti trajnostnega urbanega vrtnarjenja tudi po tem tečaju. Srečno in prijetno vrtnarjenje (in kuhanje ter deljenje)! Vsaka velika sprememba se začne z majhnim prvim korakom – to vam uspe!

Priloga II: Prototipi resnih iger

Integracija gamifikacije v izobraževanje odraslih predstavlja transformativen pristop za vključevanje ranljivega mestnega prebivalstva, zlasti pri obravnavi kompleksnih in medsebojno povezanih tem, kot so trajnostno življenje, urbano mikro vrtnarjenje, permakulturne etike in socialna vključenost. Kot je bilo ugotovljeno v temeljnih modulih tega učnega načrta, tradicionalne metode poučevanja – čeprav so učinkovite za prenos informacij – pogosto zahtevajo znatno dopolnitev, da bi ohranile dolgoročno motivacijo učečih, premagale jezikovne ali predhodne izobraževalne ovire in zgradile pristen, organski občutek skupnosti med zelo različnimi učečimi. Za reševanje teh globokih pedagoških izzivov je bila razvita vrsta resnih prototipov iger kot osrednja komponenta učne poti v InclusiGardens. Ti prototipi služijo kot interaktivna, izkustvena učna okolja, kjer lahko udeleženci takoj uporabijo teoretično znanje iz različnih rezultatov in materialov InclusiGardens – od oblikovanja balkonov do kuhanja brez odpadkov – v okviru z nizkimi vložki, ki je izjemno privlačen in podporen.

Zasnova in razvoj teh resnih iger temeljita na temeljnem pedagoškem načelu, da je igra univerzalni mehanizem za izkustveno učenje, ki presega kulturne, ekonomske in starostne meje. S sistematičnim prevajanjem temeljnih načel permakulture, kompleksnega upravljanja virov in kooperativne gradnje skupnosti v dostopne mehanike iger lahko vzgojitelji uspešno zaobidejo tradicionalne ovire za vstop, ki pogosto blokirajo programe izobraževanja odraslih. V naslednjih razdelkih so podrobno opisani prototipi, razviti za ta učni načrt, začenši z digitalnimi izkušnjami, zasnovanimi z inovativnimi ogroddji umetne inteligence – zasnovanimi za individualno ocenjevanje in začetno konceptualno premostitev – in dosežejo vrhunec v celoviti, kooperativni namizni fizični igri, ki je skrbno zasnovana za maksimiranje medosebne komunikacije, sodelovalnega reševanja problemov in praktične uporabe etike pravične delitve.

Opomba: Resne igre predstavljene tukaj, je treba obravnavati zgolj kot prototipe/beta različice igralnih izkušenj, saj jim manjka dovršenost, ki jo kažejo popolnoma preizkušene igre. Ti prototipi so bili prvotno ustvarjeni v angleščini in nato prevedeni v hrvaščino, slovenščino in nizozemščino. Ob upoštevanju teh omejitev je omejeno testiranje med pilotnimi aktivnostmi pokazalo, da te resne igre, tudi v tej obliki, pritegnejo in motivirajo učeče, ter skupaj z drugimi tradicionalnimi pristopi k poučevanju, kažejo obetavne rezultate pri poučevanju in učenju zelenih tem, vključno s tistimi, ki so obravnavane v projektu InclusiGardens.

Spletne igre razvite s pomočjo metode *Vibe coding*

Digitalni prototipi, uporabljeni v tem učnem načrtu, predstavljajo pomemben tehnološki, finančni in pedagoški mejnik za izobraževanje odraslih, saj so bili razviti z uporabo hitro rastoče metode, znane kot *vibe coding*. *Vibe coding*, ki ga je februarja 2025 skoval računalniški znanstvenik Andrej Karpathy, nekdanji vodja umetne inteligence pri Tesli in soustanovitelj OpenAI, opisuje nov proces razvoja programske opreme, pri katerem uporabnik izrazi želene rezultate, estetiko in logiko v naravnem jeziku, medtem ko veliki jezikovni modeli (LLM) avtonomno generirajo osnovno arhitekturo kode. Kulturni in tehnološki vpliv tega premika se je utrdil leta 2025, ko je Merriam-Webster uradno priznal izraz kot trendovski izraz in ga nato imenoval za besedo leta 2025 v angleškem slovarju Collins.

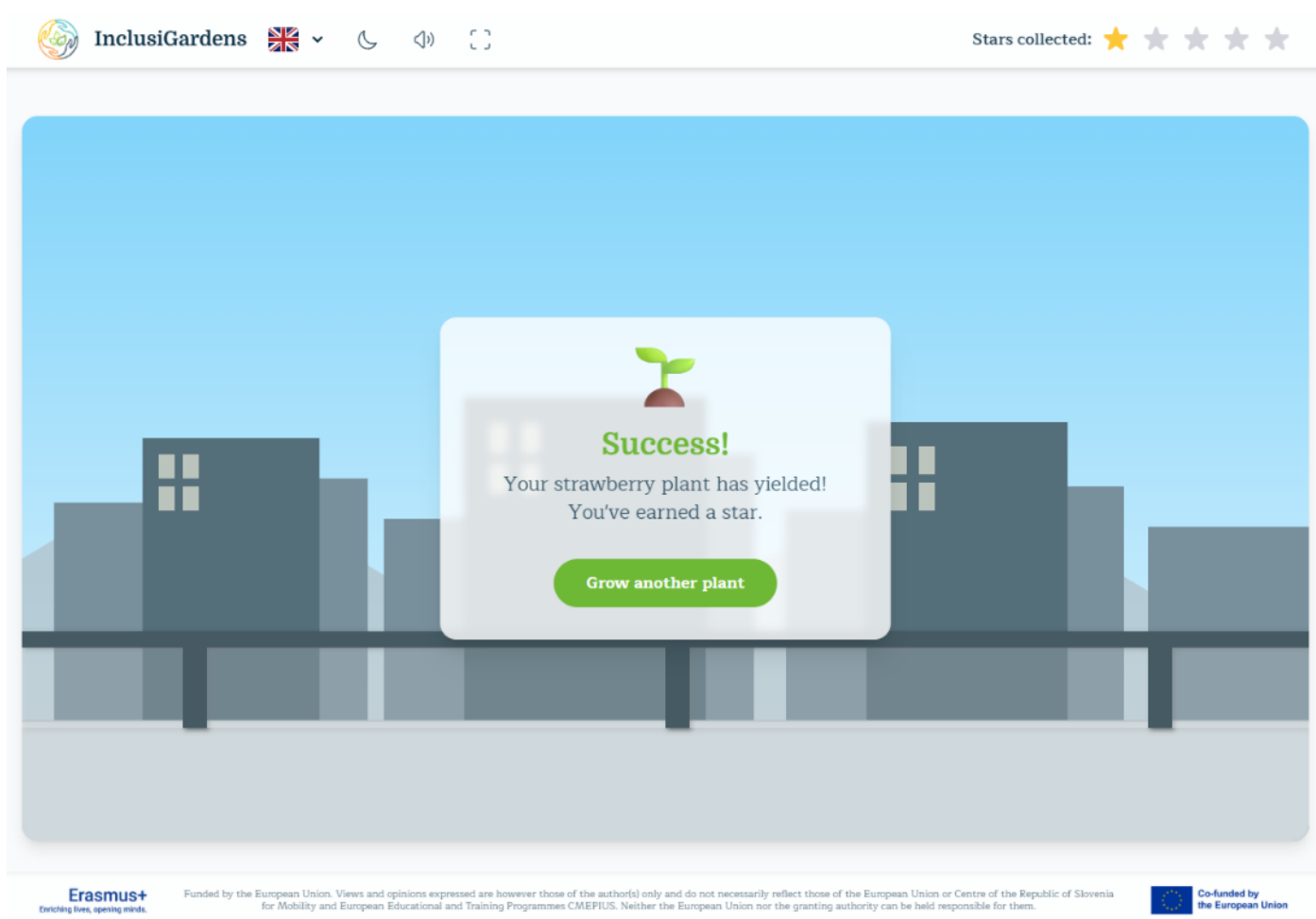
Za izobraževalni sektor na splošno in zlasti za ustanove za izobraževanje odraslih, kot je POU, *Vibe coding* demokratizira ustvarjanje prilagojenih digitalnih učnih orodij. Zgodovinsko gledano je razvoj resnih iger zahteval znatna finančna sredstva, specializirane ekipe programskih inženirjev in dolgotrajne razvojne cikle, ki so trajali mesece ali leta, zaradi česar so bila takšna učinkovita orodja pogosto povsem nedosegljiva za neprofitne organizacije, programe skupnosti in lokalizirane programe izobraževanja odraslih. *Vibe coding* v osnovi zaobide ta tradicionalna ozka grla in omogoča pedagogom, oblikovalcem učnih načrtov in moderatorjem, da delujejo neposredno kot kreativni direktorji. Z opisovanjem pedagoških ciljev, specifičnih mehanizmov igre in zelenih uporabniških vmesnikov v preprostem, vsakdanjem jeziku ter nalaganjem obstoječih virov kot vira resnice lahko pedagogi v delčku časa ustvarijo funkcionalne prototipe programske opreme. Ta zmogljivost je skladna s cilji programa Erasmus+, ki močno poudarjajo digitalne inovacije, univerzalno dostopnost in hitro, stroškovno učinkovito širjenje digitalnih orodij za izboljšanje metodologij poučevanja prek evropskih meja.

Spodaj predstavljeni prototipi trenutno delujejo kot iteracije različice 0.1. Kot ugotavljajo razvijalci programske opreme, je *Vibe coding* izjemno in neprekosljivo orodje za izdelavo začetnih prototipov za testiranje idej, potrjevanje izobraževalnih mehanizmov in zbiranje takojšnjih povratnih informacij od zgodnjih uporabnikov, tudi če nastala koda ni takoj dovolj trdna za množično komercialno proizvodnjo brez nadaljnjega posredovanja človeškega razvijalca. Vendar pa v nadzorovanem, specifičnem kontekstu resnih iger, zasnovanih za lokalizirane izobraževalne delavnice, namenjene ranljivim skupinam prebivalstva, te tehnične podrobnosti močno odtehta velika korist takojšnje, preizkušljive uvedbe. Zmožnost hitrega ponavljanja digitalne igre na podlagi povratnih informacij odraslih učencev v živo zagotavlja, da je končni izobraževalni izdelek izjemno prilagojen njihovim specifičnim kognitivnim zahtevam, potrebam po vizualni dostopnosti in jezikovnim preferencam. Naslednje tri spletne igre prikazujejo izjemno vsestranskost *Vibe codinga* pri ustvarjanju ciljno usmerjenih izobraževalnih izkušenj, ki neposredno odražajo in krepijo učne rezultate širšega učnega načrta za mikro vrtnarjenje.

Izziv zelenega balkona

Ste si pripravljeni umazati roke? Vaš balkon je prazno platno! Pokažite svoje znanje o vzgoji rastlin tako, da odgovorite na vprašanja o 5 različnih rastlinah. Za vsako rastlino, ki jo uspešno vzgojite, boste zaslužili sijočo zvezdico. Spremenimo vaš prostor v bujno urbano oazo!

Povezava: <https://inclusigardens.pou-cakovec.hr/game/>

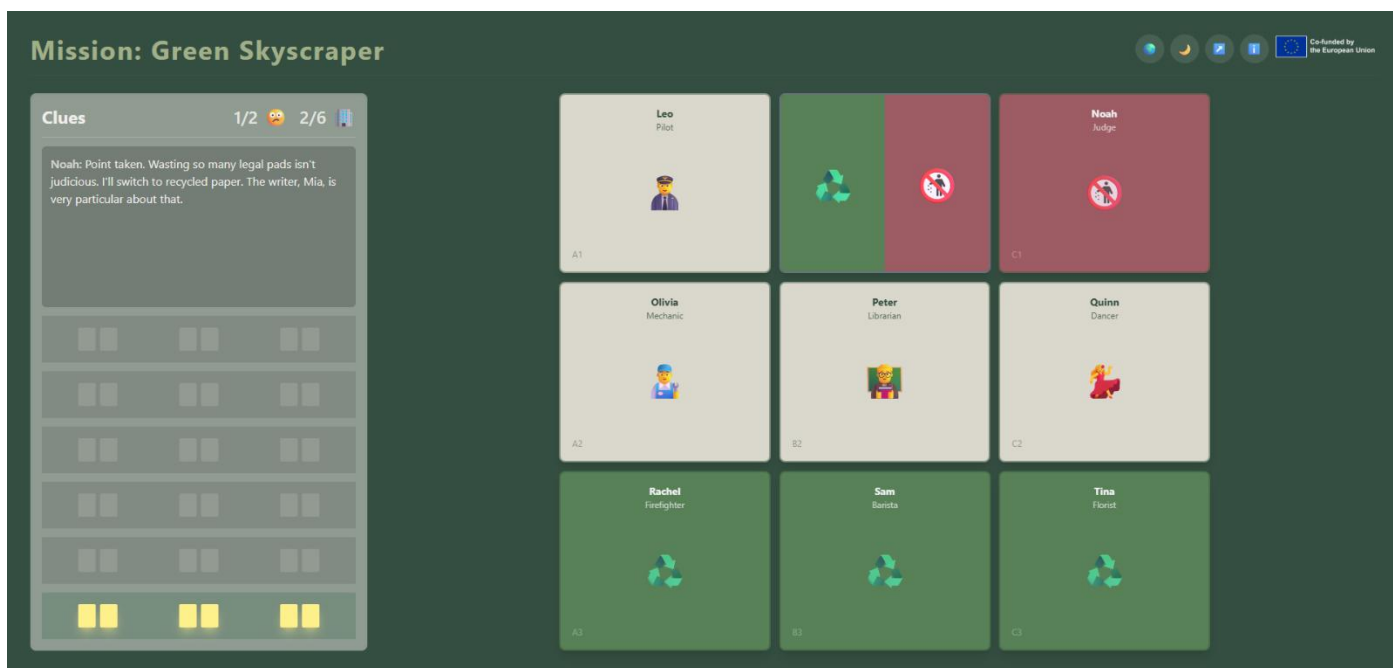
Izziv Zeleni balkon je logično zasnovan kot digitalno orodje za ocenjevanje na začetni ravni, ki je neposredno povezano s specifičnimi učnimi cilji določenimi v 3. modulu učnega načrta, glede vrtnarjenja v posodah, optimizacije prostora in osnovne izbire rastlin. Pedagoško gledano ta prototip izkorišča psihološki okvir takojšnje pozitivne podpore, kar je ključni element pri vključevanju odraslih učečih, ki imajo lahko negativne pretekle izkušnje s formalnim izobraževalnim preizkušanjem znanja. Pridobitev sijoče zvezde po uspešnem odgovoru na vprašanja o specifičnih zahtevah glede nege rastlin služi kot digitalna značka v igralnem okolju. Za odrasle učeče, zlasti tiste, ki so morda že prej doživeli prikrajšanost v izobraževanju, socialno marginalizacijo ali dolgotrajno brezposelnost, z igro povezana potrditev znanja gradi kritično samorefleksijo in samozavest.

Prevladujoča pripoved igre – preoblikovanje praznega platna v bujno urbano oazo – neposredno odraža resnični proces oblikovanja GOBRADIME (cilji, opazovanje, meje, viri, analiza, načrtovanje, izvedba, vzdrževanje, vrednotenje), ki se je obsežno poučeval na začetnih delavnicah. Z zahtevo, da učeči sistematično upravljajo s 5 različnimi rastlinami, igra predstavi temeljni ekološki koncept biotske raznovrstnosti znotraj strogo omejenega prostora. Vprašanja, predstavljena v arhitekturi igre, so logično zasnovana tako, da preizkusijo učenčevo razumevanje ključnih hortikulturnih spremenljivk, kot so potrebe po svetlobi, pogostost zalivanja in globina posod, ki so vse nujno potrebne za preživetje in uspevanje balkonskih rastlin. Namerna preprostost uporabniškega vmesnika, ki jo omogoča in poenostavlja proces razvoja *Vibe codinga*, zagotavlja, da je učenčeva kognitivna obremenitev v celoti osredotočena na izobraževalno hortikulturno vsebino in ne na frustracije zaradi krmarjenja po kompleksnih, zapletenih kontrolnikih igre. Zaradi te ciljno usmerjene preprostosti je izziv Zeleni balkon idealen uvod v delo z nizkim stresom, preden se udeleženci lotijo fizične, taktilne naloge risanja lastnih načrtov balkonov med delavnicami na papir.

Zeleni nebotačnik

Ste upravnik stavbe z misijo! Vaš cilj je ugotoviti, kateri najemniki so zeleni (okoljsko ozaveščeni) in kateri netrajnostni (ki izvajajo netrajnostne navade). Uporabite namige, da ugotovite status vsakega najemnika. Z identifikacijo najemnikov z netrajnostnimi navadami jim lahko pomagate, da postanejo tako zeleni kot njihovi sonajemniki. Brez skrbi, izobraževalni materiali IncludiGardens so zabavni za uporabo! Ne rabite ugibati! Igra vam omogoča, da se odločite le, če je 100 % logično dokazljivo.

Povezava: <https://inclusigardens.pou-cakovec.hr/game2/>

Zeleni nebotačnik v učno pot vnaša bistveno višjo raven kognitivne kompleksnosti, saj urbano trajnost uokvirja kot strogo deduktivno logično uganko. V tem specifičnem prototipu je igralec namerno postavljen v položaj avtoritete, odgovornosti in nadzora skupnosti – upravitelja stavbe. Ta element igranja vlog po naravi spodbuja globok občutek za samostojnost, državljansko dolžnost in skrb za skupnost med udeleženci. Osrednji mehanizem igranja se v celoti vrti okoli uporabe podrobnih, kontekstualnih namigov za natančno razlikovanje med zelenimi in netrajnostnimi najemniki, ki prebivajo v vertikalni skupnosti. To natančno odraža opazovalne in analitične spretnosti iz resničnega sveta, ki so potrebne pri trajnostnem urbanem načrtovanju in permakulturi, kjer morajo strokovnjaki kritično oceniti okolja, prepoznati neučinkovitost povezav in izvajati korekturne ukrepe, ki temeljijo izključno na opazovanih, empiričnih podatkih in ne na predpostavkah.

Strogo pravilo, da izbir ni mogoče ugibati in da morajo biti 100-odstotno logično dokazljive, sili odrasle učeče k aktivni uporabi utemeljenega sklepanja, sistematičnega testiranja hipotez in procesa logičnega izločanja. Ta stroga kognitivna vaja se neposredno in takoj uporabi za faze odpravljanja

težav pri notranjem in balkonskem vrtnarjenju, ki se poučujejo v modulu 2, kjer mora učeči natančno ugotoviti, zakaj rastlina ne uspeva (npr. razlikovati med enakimi simptomi gnilobe korenin zaradi prekomernega zalivanja in venenja zaradi nezadostne svetlobe) izključno na podlagi vizualnih namigov in logike v okolju.

Tematska dihotomija zelenih in netrajnostnih navad se brezhibno integrira s kasnejšimi moduli učnega načrta o kuhanju brez odpadkov, varčevanju z energijo in kompostiranju v majhnih prostorih. Z identifikacijo specifičnih netrajnostnih praks znotraj varnih meja pripovedi igre se igralci naučijo prepoznavati in preverjati podobne navade v svojem vsakdanjem življenju, ne da bi se pri tem počutili osebno napadene ali obsojene. Ključno je, da igra končno rešitev ne uokvirja kot kaznovanje, izselitev ali sramotenje netrajnostnih najemnikov, temveč kot pomoč pri prehodu na ekološko ozaveščene prakse preko izobraževanja in podpore, s čimer močno krepi prevladujoče teme učnega načrta o empatiji, socialni vključenosti in temeljni permakulturni etiki skrbi za ljudi.

Čudeži na okenski polici

Igra združnih vrtov IncludiGardens. Sodelujte s tremi sosedi in zgradite najboljši skupnostni vrt. Zbirajte virov, pogajajte se za zaloge in si pomagajte!

Povezava: <https://includigardens.pou-cakovec.hr/game3/>

Digitalna iteracija čudes okenske police predstavlja ključni korak v strategiji gamifikacije učnega načrta, saj pedagoški fokus v celoti preusmeri iz individualnega ocenjevanja in izolirane deduktivne logike na kompleksno, kooperativno interakcijo več igralcev. Z zahtevo, da igralec aktivno sodeluje s tremi virtualnimi sosedi, igra digitalizira dinamiko sodelovanja, napetosti in zmage upravljanja fizičnega skupnostnega vrta. Osnovni mehanizmi zbiranja določenih sklopov virov, strukturiranih pogajanj za omejene zaloge in zagotavljanja medsebojne pomoči neposredno operacionalizirajo tretjo permakulturno etiko pravične delitve – načelo vračanja presežka in pravične porazdelitve vitalnih virov med člane skupnosti.

Ta spletni prototip služi kot ključna in dostopna povezava za socialno izolirane ali zelo ranljive učeče. Za posameznike, ki morda nimajo dovolj fizične mobilnosti, da bi se takoj vključili v skupnostno vrtnarjenje na prostem, ali za tiste, ki v skupinskih okoljih doživljajo visoko stopnjo socialne tesnobe, digitalno okolje ponuja izrazito varno, strukturirano in posredno prizorišče za vadbo ključnih življenjskih veščin, kot so pogajanja, sklepanje kompromisov in sodelovalne komunikacije. Mehanika igre sama po sebi zahteva, da igralci pogledajo dlje od svojih neposrednih, kratkoročnih potreb in upoštevajo splošni, kolektivni cilj izgradnje najboljšega skupnostnega vrta. To nazorno dokazuje, da je individualni uspeh v urbanem vrtnarjenju tesno in neločljivo povezan z zdravjem, odpornostjo in

sodelovanjem okoliške skupnosti. Prilagodljiva, *Vibe coding* arhitektura tega specifičnega prototipa omogoča izobraževalcem, da hitro preizkusijo različne modele interakcije z več uporabniki in skrbno izpopolnijo matematično mehaniko pomanjkanja digitalnih virov, preden koncepte prenesejo na izjemno kompleksno namizno fizično igro.

Fizična igra: Čudeži na okenski polici

Dobrodošli v igri Čudesna okenske police! V tej igri ne tekmujete drug proti drugemu. Ste ekipa mestnih vrtnarjev, ki skupaj gradijo najboljše možne mikrovrtove na svojih okenskih policah. Vaš cilj je zbrati ujemajoče se komplete vrtnarskega materiala, da zaslužite točke. Če skupne točke vaše ekipe dosežejo ciljni seštevek pred koncem sezone, vsi zmagate! Pred vami je vaša okenska polica – vaše igralno območje. V roki držite tudi 4 načrtovalne karte s številkami 1, 2, 3 in 4. Z njimi boste na skrivaj izbrali, katero skupnostno postajo virov želite obiskati vsak teden.

Osebjne POU Čakovec beta testira fizično različico čudes Windowsill

Fizična namizna različica čudes Windowsill predstavlja vrhunec načrta gamifikacije učnega načrta InclusiGardens. Zagotavlja več čutno in globoko medosebno izobraževalno izkušnjo. Z izrecno navedbo, da igralci ne tekmujejo drug proti drugemu, igra takoj razoroži tesnobo in vzpostavi skupnega, systemskega nasprotnika: neusmiljen tek časa in matematični izziv doseganja skupnega ciljnega rezultata. Ta enotni cilj od igralcev zahteva, da popolnoma opustijo razmišljanje in sprejmejo celosten systemski pristop, ki popolnoma zajema realnost skupnostnega vrtnarjenja na makro ravni.

Struktura igre in mehanika nastavitve

Za lažjo učno krivuljo igra uporablja zelo strukturiran, ponavljajoč se sistem potez. Priprava zahteva minimalne fizične komponente:

- **Okenska polica:** Igralna plošča, kjer so prikazane karte z zahtevanimi viri, združene v točke.
- **Kartice za načrtovanje** 1, 2, 3, 4: Uporabljajo se za mehanizem sočasne izbire skrivnih dejanj.
- **Postaje z viri** 1, 2, 3, 4: Skupna središča, kjer se tedensko dobavljajo nove zaloge.
- **Vrtne karte** : Osrednji komplet, ki poganja gospodarstvo in vsebuje karte virov in karte posebnih dogodkov.
- **Ciljni rezultat:** Skupni cilj (80, 100 ali 120 točk), ki ga mora doseči celotna ekipa.

Kako igrati: 4 koraki tedenskega kroga

Igra se igra največ 20 tednov (potez) in simulira biološke omejitve rastne sezone.

- **1. korak:** Načrtujte svoj obisk: Poglejte 4 karte vrta (kartice virov ali akcij) na sredini mize. Na skrivaj vzemite iz roke karto načrtovanja, ki se ujema s številko zelene postaje. Ko so vsi pripravljeni, jih hkrati obrnite. To spodbuja visoko raven kognitivne empatije in zaznavanja perspektive.
- **2. korak:** Zahtevanje virov in pogajanja: Če ste na postaji sami, vzemite karto. Če dve osebi izbereta isto karto, se pogajajte s pomočjo metode kamen-škarje-papir. Zmagovalec vzame zeleno karto; poraženec pa karto, ki mu ostane. Ta kulturno univerzalna mehanika, ki temelji na sreči, popolnoma odstrani možnost agresivnega verbalnega prepiranja.
- **3. korak:** Prenatrpne postaje: Če trije ali štirje igralci izberejo popolnoma isto postajo, je prenatrpno! Igralci z izenačenim rezultatom morajo vzeti nazaj svoje karte za načrtovanje in izbrati novo postajo izmed preostalih, s čimer vizualno pokažejo, da je velika prilagodljivost absolutna zahteva, ko je infrastruktura skupnosti obremenjena.
- **4. korak:** Obnova zalog postaj: Ko imajo vsi natanko 1 novo karto, je teden končan. Za naslednji teden se razkrijejo 4 nove karte.

Kako doseči točke

Točke zaslužite z zbiranjem ujemajočih setov kart z viri. Ujemajoče se kartice imejte združene na okenski polici. Model eksponentne rasti elegantno prikazuje temeljno permakulturno načelo sinergije.

- **1 karta sama** = 1 točka

- **2 ujemajoči se karti** = 3 točke
- **3 ujemajoče se karte** = 6 točk
- **4 ujemajoče se karte** = 10 točk

Kartice za posebne dogodke

Včasih lahko zahtevate karto dogodka. Te imejte obrnjene navzgor na okenski polici in jih enkrat uporabite za pomoč ekipi.

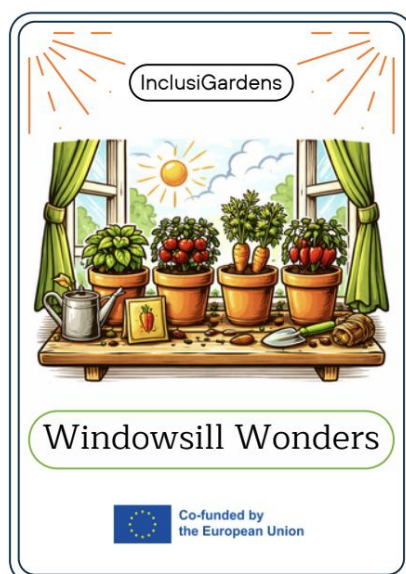
- **Sosedska donacija:** Eno od svojih kartic dajte soigralcu, ki jo potrebuje.
- **Zamenjava semen:** Zamenjaj eno karto s soigralcem (oba se morata strinjati!).
- **Žetvena večerja:** Vsakdo poda eno karto osebi na levi.
- **Skupnostni zbor:** To igro odigrajte na začetku poteze. Samo ta teden se lahko vsi odkrito pogovarjajo in usklajujejo, katere karte bodo izbrali, pri čemer se igre Kamen-Škarje-Papir popolnoma izogibajte!

Kako zmagati in strategija zgodnje žetve

Nenehno se pogovarjaj s svojo ekipo! Če meniš, da se tvoje skupne točke seštevajo do ciljnega rezultata (80, 100 ali 120 točk), lahko razglasiš zgodnjo žetev in takoj zmagas v igri. Sicer pa seštej končni rezultat skupaj ob koncu 20. tedna.

Pravilo zgodnje žetve služi kot močna spodbuda proti lenobi in samozadovoljstvu, ter zahteva nenehno matematično angažiranost in proaktivno komunikacijo med vsemi udeleženci. Spremenljivi ciljni rezultati omogočajo vzgojiteljem, da natančno določijo težavnost in tako zagotovijo hitro in moralno dvignjeno zmago že v prvem igranju.

Smernice za izvajanje za moderatorje

Uspešna in učinkovita uporaba teh resnih prototipov iger – tako digitalnih različic z vibracijskim kodiranjem kot kompleksne fizične namizne igre – je močno odvisna od aktivnega, empatičnega posredovanja izobraževalca ali moderatorja za odrasle. Gamifikacija v izobraževanju odraslih ne sme nikoli obstajati v vakuumu ali se obravnavati zgolj kot zabava; mora biti dosledno in verbalno zasidrana v temeljnih učnih ciljih učnega načrta InclusiGardens.

Pri uvajanju digitalnih spletnih iger z vibracijskim kodiranjem bi morali moderatorji te igre predstaviti kot hitre in privlačne odmore za možgane, ki bi zaokrožili intenzivnejše teoretične učne ure. Izziv Zeleni balkon na primer služi kot idealna ogrevalna dejavnost za krepitev samozavesti tik pred začetkom modula 3 (Oblikovanje balkonskega vrta), medtem ko logične uganke Zelenega nebotačnika zagotavljajo odlično analitično vajo pred modulom 5 (Kompostiranje in nič odpadkov). Moderatorji se morajo močno zavedati digitalnega razkoraka in zagotoviti, da so tehnološke ovire v celoti zmanjšane. Po potrebi bi morali zagotoviti dostopne naprave, zagotoviti stabilne internetne povezave ali proaktivno uporabljati centralni projektor za skupno igranje iger, če posamezna tehnična oprema ni na voljo ali če učenci nimajo osnovne digitalne pismenosti.

Izvedba fizične igre Čudesa na okenski polici zahteva veliko več namenskega časovnega bloka in skrbno vodenje. Vloga vzgojitelja se med to namizno igro dramatično spremeni; hkrati mora delovati kot strog arbiter pravil in podporni opazovalni trener. Vodje se morajo dosledno držati naslednjih najboljših praks:

1. **Spremljajte kognitivno obremenitev in blažite preobremenjenost:** Pred začetkom prvega uradnega kroga se prepričajte, da so zapletena pravila skritega licitiranja, reševanja RPS in eksponentnega točkovanja nizov v celoti razumljena. Vodje naj skupino fizično vodijo skozi teden vadbe z vsemi kartami načrtovanja, obrnjenimi navzgor, da popolnoma razjasnijo mehaniko in omilijo morebitno tesnobo zaradi nastopa.
2. **Aktivno spodbujanje vokalizacije:** Med fazo tihega licitiranja mora moderator strogo uveljavljati pravilo tišine, da ohrani mehaniko odbitka. Vendar pa mora moderator med fazama reševanja in obnavljanja zalog aktivno spodbujati igralce, da na glas izrazijo svoje strategije. Postavljanje raziskovalnih vprašanj, kot so: *Zakaj ste se odločili za menjavo prav tega semena?* ali *Kako ste vedeli, da bodo igrali karto 2?*, postavi podzavestne strategije v ospredje zavedanja skupine in utrdi učenje.
3. **Dinamično upravljanje krivulje težavnosti:** Nenehno ocenjujte čustveno dinamiko in raven frustracije skupine. Če se igralci očitno spopadajo z eksponentno matematiko sistema točkovanja, naj jim moderator gladko zagotovi natisnjeno vizualno referenčno tabelo. Če

skupina napreduje prelahko in igri manjka napetosti, naj jih moderator v naslednjih igrah izzove z veliko višjim ciljnim rezultatom, da bi presegli njihove meje sodelovanja.

Najpomembneje pa je, da mora zaključku igre Windowsill – pa naj se konča z zmagoslavno zgodnjo žetvijo ali s srce parajočim primanjkljajem v 20. tednu – takoj slediti strukturiran pogovor.

Gamificirano učenje doseže svoj absolutni maksimum pedagoškega potenciala v tej fazi kritične refleksije. Moderatorji morajo udeležence skrbno voditi, da intenzivna čustva in strategije, ki jih doživljajo med igro, neposredno povežejo z resničnimi osebnimi akcijskimi načrti, ki jih razvijejo na samem koncu učnega načrta. Potrebna raziskovalna vprašanja med tem pogovorom bi morala na primer vključevati:

- *Kakšen je bil pravzaprav občutek, ko sta si dva od vaju želela popolnoma isti vir, in kako je igra Kamen-Škarje-Papir spremenila ta občutek?*
- *Kako je kartica Skupnostne skupščine spremenila način delovanja vaše ekipe v primerjavi s tihimi krogi?*
- *Kako lahko neposredno uporabimo komunikacijske strategije in kompromise, ki smo jih uporabili za zmago v tej igri, ko se bomo naslednji mesec obrnili na mestni svet za pravo, fizično parcelo skupnostnega vrta?*

Praktični pogled in pedagoška sinteza

Razdelek Prototipi resnih iger povzema inovativno, napredno metodologijo projekta InclusiGardens. Z drzno uporabo najsodobnejših tehnologij z nizkimi ovirami, kot sta vibriranje in umetna inteligenca v naravnem jeziku, učni načrt zagotavlja ciljno usmerjene, hitro uporabne digitalne stične točke, ki uspešno krepijo kompleksno hortikulturno znanje, deduktivno sklepanje in predhodne sodelovalne veščine. Ta digitalna orodja služijo kot ključni oder, ki utira pot bogati, kompleksni in čustveno resonančni medosebni dinamiki, ki jo omogoča fizična namizna igra Windowsill wonders.

Ta sklop prototipov skupaj naredi veliko več kot le preizkušanje na pamet znanja; aktivno in varno simulira čustvene, praktične in družbene realnosti urbanega mikro vrtnarjenja v 21. stoletju. Z preoblikovanjem abstraktnih, pogosto zastrašujočih ekoloških konceptov – kot so pomanjkanje virov, pravična delitev, sistemsko razmišljanje in biotska raznovrstnost – v oprijemljive, taktilne mehanike igre, kot so sijoče zvezde, logični sklepi, pogajanja po principu kamen-škarje-papir in eksponentni nabori točk, učni načrt zagotavlja, da lahko odrasli učenci vseh okolij, stopenj pismenosti in telesnih sposobnosti globoko ponotranjijo te ključne lekcije. S strukturirano in namerno uporabo igre se ranljivo mestno prebivalstvo ne uči le pristopov gojenja rastlin na okenski polici; temveč je temeljno opremljeno s ključnimi komunikacijskimi veščinami, praktičnim predvidevanjem in odporno sodelovalno miselnostjo, ki so nujno potrebne za gojenje uspešnih, vključujočih in trajnostnih skupnosti v resničnem svetu.

Učni načrt InclusiGardens

Spletna različica dokumenta
je na voljo **tukaj** .

Delite svoje povratne informacije
tukaj .

Zeleni palec gor za učenje!

